

4 – 2013
Irtto numero 4,20 €

Salam

Ajankohtaisen
kakkosen
Islam-ilta
s. 13

Taivas itki verta

Sivu 35

Salam

Tässä numerossa mm:

- 4 Tarvitaanko uskontoa koulussa?
- 6 Monikielinen, erityistä tukea tarvitseva lapsi
- 8 Puolikielisyydestä monikielisyyteen
- 14 Malesia
- 24 Arabiheimot Aws ja Khazraj
- 26 Uuden elämän ihme
- 29 Isä
- 34 Ashura-päivän tapahtumat Koraanin valossa
- 37 Halvan tarina
- 38 Rukousajat Helsingissä

TOIMITUS

Vastaava päätoimittaja
Madjid Bahmanpour

Paula Kemell, Laura Al-Hello, Jenni Issukka,
Arttu Puukko, Haider Al-Hello, Kirsi Kokoi,
Fahim Hasan.

salam@resalat.fi

Resalat Islamilainen Yhdyskunta
(Suomen Ähl-e Beit)
puh. (09) 671 881, gsm 040 504 2581
Kaunispääntie 5, 00970 Helsinki

Toimitus ottaa sitoumuksetta vastaan
artikkeleita ja kirjoituksia.

www.resalat.fi
www.salam.fi
myös Facebookissa
ISSN 1797-2159

Kansikuva:
Pienokainen Ashura-surujuhlassa.

36 Muharram moskeijalla

16 Aaminah – muotia musliminaisille

22 Aaroska – somalihäät

12 Profetius

30 Tyttöjen Talo

Allahin Armeliaan Armahtajan Nimeen

Kuinka helposti saatamme unohtaa jonkin aivan ilmeisen asian vain sen vuoksi, että olemme toistuvasti tehneet vääryyttä itsellemme ja olemme tuudittautuneet ajattelemaan sitä faktana, vaikka tarkemmin ajateltuna, siltä puuttuu niin loogisuus kuin hyötykin. Länsimaissa ja etenkin Suomessa Jumalaan uskomisesta on tullut eräänlainen tabu, jonka seurauksena uskovat ihmiset häpeävät tunnustaa olevansa uskovia ja uskovansa Jumalaan.

Maailmankaikkeuden suuruudesta kertoo se, että yksistään omassa linnunradassamme on yli kolmesataa miljardia tähteä. Joidenkin arvioiden mukaan noin 10 miljardia näistä ovat samalla etäisyydellä auringosta kuin oma maapallomme omasta auringostaan ja näin ollen niissä vallitsevat olosuhteet meidän kaltaiseen elämään ovat hyvinkin mahdolliset.

Joitakin vuosia sitten 'Matka maailman keskipisteseen' -nimisessä radio-ohjelmassa tunnetut tiedemiehet selittivät, että avaruudesta on löydetty noin sata miljardia galaksia, joissa jokaisessa on miljardeja tähtiä ja planeettoja. Mielenkiintoista oli, että suurin osa keskusteluun osallistuneista tiedemiehistä myönsi uskovansa maailmankaikkeuden Luojaan.

Toisaalta, tässä suunnattoman suuressa luomakunnassa sijaitsevalla omalla pikkuriikkisellä planeetallamme asuu melkein 7 miljardia ihmistä, joista jokainen on monimutkainen ja hämmästyttävä luomus. Voimme todellakin kieltää, että maailmankaikkeudella ei ole Luoja?

Todellakin, suurin vääryys, jonka teemme itsellemme, ja jota Allah, Luojamme, ei anna anteeksi on Hänen kieltämisensä (kufr). Tästä sanasta tulee myös arabiankielinen sana kafir, joka tarkoittaa uskotonta.

Allah ei tarvitse meidän uskoamme. Jos emme usko Häneen, se tarkoittaa sitä, että olemme sulkeneet silmämme loogisuudelta ja elämän suurilta tosiasioilta. Itse asiassa me tarvitsemme uskoa ja ymmärrystä.

Kuvittele tilanne, jossa sairastuisit vakavasti esimerkiksi syöpään. Kuinka paljon olisit valmis maksamaan parantukseksi? Entä jos lapsesi sairastuisi? Kuinka paljon olisit valmis uhraamaan hänen puolesta? Ja tämä vain lyhyen maallisen elämän vuoksi, jotta voisit elää hetken tässä elämässä. Entä oletko ajatellut, kuinka paljon olisit valmis uhraamaan itsesi tai lapsesi puolesta välttääksesi helvetin ikuisen tulen?

Olemme velkaa itsellemme uskon Allahiin ja lapsillemme velvollisuuden opettaa heille uskontoa. Jokainen voi pelastaa itsensä ja lapsensa helvetin tulta uskomalla Allahiin, sillä jos emme usko, kohtaamme helvetin väistämättömästi niin kuin Koraanissa luvataan: 'Mutta ne, jotka eivät usko, vaan kieltävät merkkimme, joutuvat tuleen ikuisiksi ajoiksi.' (2:39). Tämä on elämän

tosiasia, uskommeko siihen tai ei. Aivan kuten se, että meillä on kaksi kättä ja silmää, ja että tarvitsemme happea elääksemme. Voimme joko hyväksyä tämän, tai sulkea sydämemme ja olla häviäjien joukossa. '...Ne, jotka eivät usko Allahin merkkeihin, joutuvat perikatoon.' (39:63).

Valitettavasti luulemme, että ihmisten tekemät lait riittävät meille ja voimme elää onnellisina niitä noudattamalla. Onnellisuus ja nautinto ovat sekä laajoja että epämääräisiä käsitteitä ja tarkoittavat eri asioita eri ihmiselle. Jos vain voisimme rikkoa lakia jäämättä siitä kiinni, meitä ei pysäyttäisi mikään, etsiessämme onnea ja nautintoa.

Synti ja epäusko satuttavat vain meitä itseämme, emmekä pysty pakenemaan Allahin luomaa järjestystä. Älkäämme kuuluko niiden ryhmään, 'jotka ansaitsevat pahan palkan ja joita heidän syntinsä ympäröi, joutuvat tuleen ikuisiksi ajoiksi' (2:81).

Vaan valitkaamme niiden ryhmä, 'jotka uskovat ja tekevät hyviä töitä, ja pääsevät Paratiisiin ikuisiksi ajoiksi.' (2:82)

Opettakaamme myös lapsiamme, sillä he ovat ansainneet sen. Sillä todellakin, kun katsomme maailmankaikkeutta tai omaa fyysistä olemustamme, emme voi muuta kuin nöyrytyä Allahin edessä.

Näin myös muslimit rukoilevat joka päivä monta kertaa ja kumartavat Herraa ja sanovat: 'Ylistys Herralleni, Suurelle, ja kiitokset kuuluvat Hänelle.

He polvistuvat maahan kumartuen ja sanovat: 'Kunnia Korkealle Allahilleni ja kiitokset kuuluvat Hänelle.' He pyytävät Allahilta, että he olisivat johdatettujen joukossa sanomalla: 'Johdata meidät oikealle tielle.' He pyytävät, etteivät olisi eksyneiden joukossa sanomalla: 'Ei niiden tielle, joiden päälle sinun vihasi lankeaa ja jotka ovat eksyksissä.'

Olkaamme kiitollisia Allahille uskon lahjasta ja uskonosta, jonka Hän on antanut sanomalla: 'Ylistys Allahille, maailmojen Herralle.'

Lopuksi haluan vielä toivottaa rauhallista joulua kaikille kristityille lukijoillemme.

Rauha teille kaikille ja Allahin armo ja siunaukset. ■

Tarvitaanko uskontoa koulussa?

Suomen Ekumeeninen

Neuvosto (SEN) järjesti

lokakuun lopulla seminaarin

Helsingin ortodoksisen

seurakunnan tiloissa, jossa

pohdittiin uskonnonopetuksen

nykytilaan ja tulevaisuutta.

Seminaarin nimi oli Tulevaisuuden uskonnonopetus; Kulttuurit kohtaavat koulussa. Aiheen tärkeydestä kertoo se, että puhujien joukossa oli joukko arvovaltaisia henkilöitä: opetusministeri **Krista Kiuru**, professori **Laura Kolbe**, dosentti **Jyri Komulainen** ja arkkipiispa **Leo**. Vakavan asian puolesta ottivat kantaa keveimmin sanankääntein esseisti **Jukka Relander** ja filosofi **Tuomas Nevanlinna**.

Ruohonjuuritasolla uskonnonopetuksen kanssa työskentelevät panelistit puolestaan pohdiskelivat uuden tuntijakoesityksen mahdollisia vaikutuksia pienryhmäisten uskontojen opetukseen.

Opetusministeri Kiurun mietteitä

Toukokuussa opetusministeriksi noussut Krista Kiuru joutui heti virkakautensa alkajaisiksi perehtymään tekeillä olevaan asetukseen, jossa uudistetaan perusopetuksen yleisiä valtakunnallisia tavoitteita opetussuunnitelman muodossa.

– Kun maailma muuttuu, myös koulumaailma muuttuu sitä mukaan kuin toimintatavat ja ympäristö muuttuvat. Monikulttuurisuus on lisääntynyt myös Suomessa. Tämä edellyttää uusia ratkaisuja myös koulumaailmaan, Kiuru pohdiskelee.

Jo nyt maahanmuuttajille on tarjolla valmistavaa koulutusta perusopetuksessa ja suunnitteilla on laajentaa sen

saatavuutta myös ammatillisessa koulutuksessa ja lukio-opetuksessa. Lisäksi tuetaan niin oman äidinkielen kuin ruotsinkielenkin opetusta. Perusopetuksen linjauksista Kiuru pitää haastavimpana sitä minkälaista uskonnonopetusta lähdemme hakemaan. Tänä päivänä uskonto oppiaineena koostuu hyvin erilaisista oppimääristä, jotka ovat toisiinsa nähden hajallaan. Opetushallituksen virkamiesvalmistelut pohjautuvat siihen, että hajallaan olevia oppisisältöjä ja rakenteita yhdisteltäisiin. Kiuru lupasi esittää oman ehdotuksensa myöhemmin.

Opetusministerin huoli ja vastuu on melkoinen, sillä perusopetuksen tuntijako uudistetaan ja lukion opetus kehitetään tällä hallituskaudella. Asetuksen mukaiset opetussuunnitelmat otetaan käyttöön kaikkien perusopetuksen vuosiluokkien osalta 1.8.2016 lukien. Päätökset sinetöivät myös uskonnonopetuksen kohtalon. Ääripäiden näkemykset ja poliittiset paineet eivät helppota ratkaisun tekemistä. Kiuru heitti seminaariväelle enemmän kysymyksiä kuin antoi vastauksia. Hän kommentoi kysymyksillä myös tulevaa lukio uudistusta.

– Voidaanko pakollisten kurssien määrästä uhrata osa vallinnaisille kursseille? Mitä suomalaisella yleissivistyksellä haetaan? Mitä yleissivistäville kursseille käy, jos pakollisten kurssien määrää lisätään? Mikä on pakollinen yleissivistävä määrä?, Kiuru kysyy ja muistuttaa, että kaikkea tätä pohdiskeltaessa ei tulisi unohtaa, että tässä uudistuksessa oppilaan tulisi olla keskeisimmässä asemassa.

Kiuru painotti, että uskonnonopetuksella ja elämäntutkimustiedolla on yksi tärkeä tehtävä, joka erottaa sen muista aineista: ne esittävät eettistä ja moraalista pohdiskelua vuorovaikutteisesti.

– Herkullisimmat keskustelut syntyvät juuri uskonnotunnilla, kun pohditaan mikä on oikein ja mikä väärin. Totuusarvojen lisäksi uskonnot antavat meille kysymyksiä, jotka ovat yhtä tärkeitä kuin vastaukset. Toisen ihmisen kysymykset ja arvot eivät voi olla huonom-

Koulun tehtävää
määriteltäessä
pitäisi miettiä
millaisia nuoria
haluamme
kasvattaa.

pia kuin toisen, ja siksi uskontoa ei tulisi nähdä lyömäaseena. Ihmisyydessä on vaikeita ja monimutkaisia ratkaisuja, jotka vaihtelevat ihmisestä ja tilanteesta riippuen miten oma arvomaailma välittyy ja miten se arvostaa uskontoa. Meidän ei tule tehdä liian suoria johtopäätöksiä siitä, että toisen uskonto sanelisi asioista, joita emme voi ymmärtää. Hyväksyminen on eri asia.

Hauskassa puheenvuorossaan Jukka Relander ja Tuomas Nevanlinna jatkoivat edellisten puheenvuorojen linjalla miettiessään uskonnonopetuksen merkitystä. Nevanlinna huomautti, että uskonnolle nimetyt konfliktit eivät tule uskonnosta, vaan ovat poliittista ja/tai taloudellista laatua. Nevanlinna ei lämmennyt ajatukselle uskonnonopetuksen korvaamisesta uskontotiedolla, vaan tunnusti kannustavansa niin kutsumaansa partisaanista opetusta, jossa avoimesti liputetaan opetettavan asian puolesta ja siitä kannetaan myös vastuu.

Professori Laura Kolbe haluaisi nähdä koulumaailmassa oppimisen lisäksi myös olemisen ja elämisen oppimista. Hän peräänkuulutti elävää ja intohimoista opetusta ja kulttuuriperinnön välitystä. Hänen mielestään koulun tehtävää määriteltäessä pitäisi miettiä millaisia nuoria haluamme kasvattaa. Kolbe pelkää, että kasvatuksen ja koulutuksen päämäärät unohtuvat, kun kiistat oppiaineiden tuntimääristä kiihtyvät.

– Oppineisuus ja hyvä kansalaisuus ovat leimanneet suomalaisia, mutta toivoisin että emme unohtaisi miten ollaan ihmisiä. Mielestäni kouluissa opetetaan liian vähän moraalista, empatiaa, eettisyyttä, tapoja ja myötätuntoa.

Kolbe näkee jokaisessa ihmisessä henkisyiden kaipausta, jonka vastaamiseen hän heittää pallon kirkolle ja uskonnollisille yhteisölle.

Koulumaailman arkea

Seminaarin panelistit edustivat koulumaailmaa. Nevalinnan ja Kolben tavoin myös he puhuivat intohimoisen opetuksen puolesta. Espoossa sijaitsevan Kirkkojärven koulun rehtori **Kari Louhivuoren** mielestä oppilaat tottuvat ja suhtautuvat luonnollisesti monikulttuurisuuteen. Uskontotunnilla oppilaat hajaantuvat eri suuntiin, sillä jokainen osallistuu oman uskontonsa opetukseen. Louhivuori kaipasi yhteistä aikaa ja tilaa kohtaamiselle, johon koko luokka osallistuisi keskustelemaan.

Panelistit korostivat dialogin merkitystä, mutta totesivat että yhteisten tuntien järjestäminen vaatii kuitenkin opettajilta aktiivisuutta ja vaivannäköä. Toisaalta uskontotuntien päällekkäisyys voisi mahdollistaa keskustelut eri teemoista. Krishna-liikkeen **Tapo Divyam Dasa** (Tapio Paljakka) haluaisi lisätä keskusteluja uskonnoille yhteisistä asioista kuten korkeimman käsitteestä, ikuisuudesta ja siitä kuinka toimia uskonnonharjoittamisessa. Hyvinä käytäntöinä dialogin lisäämiseksi keskustelijat näkivät päivänavaukset ja vierailut eri uskontokunnissa.

Matematiikan ja fysiikan lehtori **Suaad Onniselkä** on yksi harvoista pätevistä islamin opettajista. Sen lisäksi hän koordinoi opetushallituksen julkaisemaa islamin opetuksen uutta oppikirjasarjaa **Salam - islamin polku**. Onniselkä katsoo, että uskonnonopetusta tulisi kehittää vähemmistöjen näkökulmasta ja yliopistojen oman uskonnon koulutusohjelmien pääsyvaatimuksia tulisi helpottaa. Islamin opetuksen yhtenä haasteena hän näkee sen, että oppilaat eivät koe kuuluvansa Suomeen, sillä he tulevat aina erottumaan joukosta ulkonäkönsä vuoksi. Hän myös kysyi, missä islamin opetuksen didaktiikka viiheytyy.

Oman uskonnon opetus koulussa

Oman uskonnon opetus vaihtelee paikkakunnittain. Koulun tulee järjestää opetusta siitä uskonnosta, jota koulun oppilaiden enemmistön tunnustaa. Muuhun uskontokuntaan kuuluvat oppilaat voivat saada oman uskonnon opetusta, jos heitä on vähintään kolme. Tarve muun uskonnon opetukseen vaihtelee suuresti paikkakunnittain. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla on jo kouluja, joissa jopa luokan oppilaista 40% ovat islaminuskoisia. Tällaisissa kouluissa opetusryhmät asettavat suuria haasteita opettajille, sillä ryhmäkoot saattavat lähennellä jopa 30:a ja samalle tunnille osallistuu eri-ikäisten oppilaiden lisäksi myös erityisoppilaita.

Uskonnonopetusta koskevassa dialogissa ollaan vastakkain ihmisten kanssa, jotka vastustavat uskonnon näkymistä koulumaailmassa. Ortodoksisen uskonnon opettaja **Sirpa Okulov** on huolissaan median käsinkosketeltavasta uskonnonvastaisuudesta ja sen roolista väärin tietojen leviämisessä, sillä aivan liian monet lähtevät arvostelemaan uskonnonopetusta iltaapäivälehtien perusteella. Hän pahoitteli sitä, että suurimmat kriitikot ja vahvimmat mielipiteet esittävät he, jotka eivät tunne tämän päivän koulumaailmaa. ■

Toisen ihmisen kysymykset ja arvot eivät voi olla huonompia kuin toisen, ja siksi uskontoa ei tulisi nähdä lyömäaseena.

Erityistuet

Erityisen tuen eri määritelmät Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisussa 2009:20 Neuvolatoiminta, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä ehkäisevä suun terveydenhuolto.

Eri laeissa ja asiakirjoissa on määritelty erilaisia termejä erityisen tuen tarpeelle.

Alle kouluikäisen lapsen, oppilaan, opiskelijan ja perheen erityisen tuen tarve on järjestettävä asetuksen 338/2011 mukaan niin, että tukea saadaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Lastensuojelulaissa 417/2007 edellytetään erityistä tukea annettavaksi äitiys- ja lastenneuvolassa sekä muussa terveydenhuollossa, päivähoidossa, opetuksessa ja nuorisotyössä silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana. Kunnan eri toimialoilla tehtävässä työssä käytetään yhteisenä käsitteenä termiä erityinen tuki. Rinnakkaiset lähes samaa tarkoittavat termit varhainen tuki ja varhainen puuttuminen ovat myös käytössä.

Perustuslain muutosten mukaan (Laki perustuslain muuttamisesta 642/2070) tukea ehdotetaan asteittain vahvistettavaksi. Tukimuotoina käytetään tehostettua tukea ja erityistä tukea.

Päivähoitolaissa 36/1973 käytetään termiä erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitseva lapsi.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet -asiakirjassa (2003,2005) puhutaan erityistä tukea tarvitsevasta lapsesta, pedagogisesta tuesta, varhaisesta tuesta ja erityisestä tuesta.

K. Nousiainen

Monikielinen, erityistä tukea tarvitseva lapsi

Kun päätin kirjoittaa monikielisyydestä, matkustin ajatuksissani tulevaisuuteen. Mitä rikkauksia haluaisin antaa lapselleni? Tärkeimpinä näen uskonnon harjoittamisen ja vahvan äidinkielen taidon. Näissä onkin riittävästi haastetta meille vanhemmille. Uskonnon kautta lapsemme hakevat tietä hyvään, oikeanlaiseen elämään, ja kielen kautta omiin juuriinsa ja historiaan.

Monikielisessä perheessä lapsi omaksuu vähintään kaksi kieltä. Jo varhaisessa iässä opitut kielet ovat rikkaus.

Mutta mitä sitten, kun eteen tulee oppimisen erityisvaikeuksia? Kun yksikielisellä lapsella ilmenee erityisvaikeuksia oppimisessa, ne on helppo huomata ja niihin reagoidaan yksilöllisesti. Mutta mitä tapahtuu, jos kyse on monikielisestä perheestä? Kuinka siihen reagoidaan?

Monikulttuuriseen perheeseen syntynyt lapsi saa synnyinlahjanaan kielellisen rikkauten. Sen lisäksi, että äiti ja isä saattavat molemmat puhua eri äidinkieltä, heidän asuinmaassaan saatetaan kommunikoida vielä kolmannella kielellä ja oppivelvollisuuteen maassa saatetaan kuulua vielä neljäskin kieli, kuten Suomessa ruotsin kieli. Joskus taas vanhemmat kommunikoivat keskenään jollain mulla kielellä kuin omalla äidinkiellään tai asuinmaansa kielellä.

Voimme siis nähdä kielellisen rikkauten myös valtavana haasteena lapselle. Käytetyt kielet eivät välttämättä kehity yhtä nopeasti kuin yhtä kieltä pu-

huvilla lapsilla. Tällöin lapsi saattaa olla ikäistään hieman alhaisemmalla tasolla kielen osaamisessa, mutta jo kouluiässä mennessä tuo kuilu on usein kurottu kiinni. Myöhemmällä iällä on kuitenkin osoitettu monikielisten lasten pystyvän omaksumaan uusia kieliä helpommin kuin yksikielisten lasten.

Monikielisillä lapsilla todetaan yhtä lailla oppimisvaikeuksia kuin yksikielisillä. Entä jos lapsi on lisäksi erityisopetusta tarvitseva oppilas? Millaisia haasteita lapsi vanhempiensa silloin kohtaa?

Meistä jokainen on yksilöllinen ja täten erityinen. Erityistä hoitoa ja kasvatusta tarvitseva lapsi on kuitenkin erityisyydessään jotain poikkeavaa ja tulakseen ymmärretyksi hänet täytyy tulla huomioiduksi tuon poikkeavuutensa kautta. Ensimmäinen tuo poikkeavuus on saatava hyväksytyksi ja ymmärretyksi. Sitä on tutkittava ja analysoitava.

Meillä jokaisella on oma näkemysemme normeista. Sen on luonut meidän juuremme, perheemme, koulutuksemme sekä ne ihmiset, jotka olemme tiellämme kohdanneet. Ei siis ole kummallista, jos emme aina ymmärrä toisiamme. Usein niinä hetkinä, jolloin emme ymmärrä ensi reaktiomme on helposti pelko ja epävarmuus. Em-

me osaa lapsen tavoin uteliaina kohdata uutta. Saatamme myös helposti pitää kiinni uskomuksista turvallisudentunteen vuoksi ja kieltää uuden tiedon ja näin sulkea silmämme todelta. Joskus omat näkemyksemme saattavat estää meitä näkemästä Allahin luomuksia kauniina, koska pelkäämme.

Näin voi käydä myös perheessä, johon syntyy erityislapsi. Vanhemmat eivät aina osaa odottaa erityislapsen syntymää, jolloin ehkä vasta neuvolassa terveydenhoitaja kertoo huomanneensa lapsessa jotain erityistä ja vanhemmat kuuntelevat uutista epä-

uskoisina. Pahimmillaan kielimuuri ja kulttuurierot luovat tilanteeseen sekavan ymmärtämättömyyden tilan. Tulkki voi yrittää selittää vanhemmille mistä on kyse, mutta asiaa ei aina heti välttämättä sisäistetä. Myös kulttuurilliset erot vaikuttavat siihen, miten erityislapsiin suhtaudutaan. Näissä tilanteissa tarvitaan vahvaa erityisosaamista, jotta voimme taata erityistä tukea tarvitsevalle lapselle parhaan mahdollisen tuen jo alusta alkaen. Jokaisella lapsella ja jokaisella perheellä on oikeus täyteen elämään, oppimiseen ja ymmärretyksi tulemiseen. ■

Alle kouluikäisten lasten erityispalveluista vastaa neuvola, joka oman arvionsa mukaisesti tekee lähetteen esimerkiksi puheterapeutille, neuvolapsykologille tai lääkärille, jossa tutkitaan mahdollisen jatkohoidon tarvetta. Kouluikäisten erityisongelmatilanteissa tulee ensi sijassa ottaa yhteyttä luokanopettajaan tai kouluterveydenhuoltoon.

Puolikielisyydestä monikielisyyteen

Maahanmuuttajalle ei äidinkielen rekisteröiminen ole aina niin itsestään selvää. Kaikki eivät rekisteröi äidinkielekseen omaan sukuhistoriaansa ja alkuperäiseen kansalaisuuteensa perustuvaa kieltä. Vanhemmat saattavat valita lapsilleen äidinkieleksi asuinmaansa kielen eli tässä tapauksessa suomen.

Monikulttuurinen pääkaupunkiseutumme

Tilastollisesti on arvioitu, että pääkaupunkiseudun lapsiperheistä noin kahdeksan prosenttia on monikulttuurisia ja määrä on kasvussa. Helsingissä on jo nyt kouluja, joissa melkein puolet oppilaista tulee monikulttuurisista perheistä.

– Vesalan ala-asteella, joka on toinen koulu, jossa opetan, vajaa kolmannes oppilaista on monikulttuurisesta taustasta. Se näkyy koulun arjessa. Monikulttuuriset lapset tulevat moninaisista taustoista, eikä heitä tulisi niputtaa yhdeksi homogeeniseksi ryhmäksi. Vain näin kulttuurien koko kirjo huomioidaan, sanoo lehtori **Suaad Onniselkä**, jolla on jo monen vuoden kokemus monikulttuurisesta koulusta ja siihen liittyvistä opetuksen haasteista. Lehtori Suaad Onniselkä opettaa Vesalan yläasteella matematiikan ja fysiikan lisäksi islamia muslimilapsille, joista useimmat ovat maahanmuuttajataustaisia ja monikielisiä.

Miten vanhempien koulutus heijastuu lapseen?

Yhteiskuntamme ei ole homogeeninen ja koulutustaso vaihtelee perheestä toiseen. Perheissä, joissa vanhemmat ovat

pitkälle koulutettuja, korostetaan koulutuksen merkitystä.

– Näiden perheiden lapsilla on lukemisen kulttuuriin pienempi kynnys ja he mahdollisesti pärjäävät koulussa paremmin arvosanoin. Meillä on myös kantaväestössä perheitä, joissa vanhemmat eivät ole peruskoulun jälkeen lukeneet mahdollisesti yhtään kirjaa ja näin he ovat välittäneet omaa arvomaailmansa lapsilleen. Jokainen lapsi siis reagoi ensisijaisesti perheen antamien eväiden varassa koulun kulttuuriin, Onniselkä pohtii.

Minkälaisia haasteita monikielisillä lapsilla on koulussa?

Monikielisen lapsen haasteiden laajuus koulumaailmassa riippuu siitä, missä vaiheessa lapsen koulu-ura alkaa. Onniselkä ei ole huolissaan oppilaista, jotka aloittavat suomalaisen koulun esimerkiksi ala-asteen lopulla. Jos nuori aloittaa opiskelun vasta yläasteen viimeisillä luokilla, jäävät he lainsäädännöllisesti jalkoihin jatko-opintojen suhteen. Ala-asteiässä kielten omaksuminen on lapselle nopeaa ja sitä tukee oma vahva äidinkielen taito.

Suurena haasteena Onniselkä näkee lapset, jotka ovat syntyneet ja kasvaneet täällä Suomessa. Heidän tapauk-

ssa huoltajilla on harvoin tietoa tai kykyä hahmottaa mitä monikielinen kasvatus tarkoittaa.

– Vanhempien ja koulun yhteistyöllä voidaan tukea lapsen kielellisen identiteetin kehitystä. Moni lapsi saattaa kadottaa yhteyden alkuperäiseen äidinkieleensä, jos kodin kielestä ei pidetä huolta, Onniselkä kertoo.

Mitä lapsen kehitykselle tapahtuu, kun kodin kieli jää heikoksi?

Onniselkä on huolissaan siitä, että kiireiset vanhemmat saattavat unohtaa tukea kotona lasta oman äidinkielen oppimisessa. Tuolloin kodin kieli jää puhekieleksi ulkoa opittuine lauseineen, jonka vuoksi akateeminen ja tunteita ilmaiseva kieli jää kehittymättä kodin alkupeiräisellä äidinkielellä. Tällöin hurjimmissa tapauksissa lapsi saattaa kadottaa taidon ajatella kielellisesti. He puhuvat suomea, mutta puhe ei ole yhteydessä syviin tunteisiin ja ajatuksiin kielellisen rajoitteen vuoksi.

Mitä kotikielen heikoksi jääminen aiheuttaa murrosiässä?

Murrosiässä aivojen kehityksessä tapahtuu aimo harppaus aikuisuuteen.

– Jos monikulttuurisen perheen taustavoimat ovat olleet vahvat ja lapsi on saanut syvän suhteen alkuperäiseen kotona puhekielenä käytettyyn äidinkielenensä, pystyy lapsi helpommin kehittymään ajatuksen taidoiltaan abstraktill tasolle, Onniselkä vakuuttaa.

Oman uskonnon opetuksen haasteet monikielisille ryhmille

Jokaisella lapsella on laissa määrätty oikeus oman uskonnon opetukseen. Yläasteilla on keskimäärin pienemmät ryhmäkoot uskonnon opetuksen luokassa kuin ala-asteilla, jolloin luokassa saattaa olla moninkertainen määrä opiskelijoita verrattuna muiden oppiaineiden luokkaan.

Helsingin opetusvirasto maksaa erityisresursseja kouluihin jokaisesta oppilasta, joka osallistuu islamin, ortodoksisen uskonnon tai elämäkatsomustiedon opetukseen. Koska raha ei ole niin

sanottua korvamerkittyä rahaa, sitä voidaan käyttää esimerkiksi matematiikan jakotunteihin.

– Opetusryhmien koot ovat islamin uskonnon opetuksen osalta haaste. Itselläni on jopa 30 oppilaan ryhmiä ja 45 minuuttia aikaa opettaa. Kun luokassa on erityistukea tarvitsevia oppilaita ja oppilaita, jotka eivät osaa suomea välttämättä ollenkaan, haasteet opetuksen laadun ylläpitämiseksi kasvavat valtaviksi, Onniselkä harmittelee, - jokainen opettaja kuitenkin pyrkii suunnittelemaan opetuksen niin, että opetussuunnitelma toteutuu.

– Aika ja resurssit ovat kuitenkin rajallisia. Tämä on sellainen asia, mistä ei välttämättä haluta avata keskustelua. Meillä ei ole myöskään riittävästi kelpoisia opettajia. Olen kuitenkin kokenut omassa koulussa, että monessa asiassa olemme jo päässeet eteenpäin. Rehtorimme ajattelee lasten etua ja haluaa kehittää opetuksemme laatua.

Vaikka opetusvirasto tukee taloudellisesti koulua, jossa on esimerkiksi ortodoksi, elämäkatsomustiedon ja islamin opetukseen osallistuvia oppilaita, niin on tärkeää käyttää resurssit oikein. Islamin uskonnon oppilaissa on erityisopetuksen päätöksen saaneita sekä puolikielisiä valmistavalta luokalta tulleita oppilaita. Opettajalle tulisi antaa riittävät resurssit, jotta hän voi tarjota oppilailleen tarpeeksi huomiota erityistarpeisiin ja parhaat mahdolliset keinot saavuttaa opetuksessa tiedon siirtyminen tasapuolisesti uskontoon, erityistarpeeseen ja kielellisiin haasteisiin katsomatta.

– Itä-helsinkiläisissä kouluissa on suhteessa paljon muiden uskontojen edustajia verrattaessa evankelis-luterilaiseen uskontoon. Omassa koulussani on joinkin vuosina ollut neljännes oppilaista muslimeita, vaikka valtakunnallisesti islamin uskonnon opetukseen osallistuu 1,5 % oppilaista, Onniselkä kertoo. ■

Sam

Madjid Bahmanpour

Pieni **Sam** istuu tiukasti äitinsä sylissä ja puristaa lujasti pehmoleluun rintaansa vastaan. Pian uteliaisuus kuitenkin voittaa ja hän lähtee tutkimaan huonetta silmät tuikkien.

Sam on terve, kuuleva lapsi, vaikka hänen molemmat vanhempansa ovat kuuroja.

Samin setä, iranilainen **Mahdi Ghafoorian**, on valmistunut sairaanhoita-

jaksi Teheranissa. Yhdeksän vuotta sitten hän muutti Suomeen jatko-opinnoille. Hän haaveilee, että voisi tulevaisuudessa tehdä oman alansa töitä. Mahdi menetti kuulonsa pienenä poikana kaatuessaan portaissa. Sattumalta myös hänen veljensä **Hussain** sairastui lapsena ja hänellekin tuli vaikea kuulovamma.

Hussain on 33-vuotias hammasteknikko ja hänkin suorittaa Suomessa jatko-opintoja. Muutama vuosi sitten Hussain tutustui veljensä Mahdin kaut-

ta suomenruotsalaiseen **Merieen**, joka on ollut kuuro syntymästään asti. Hussain ja Merie avioituivat ja saivat pojan, Samin. Molempien nuorten vanhemmat ovat onnellisia lastensa puolesta, koska nämä ovat löytäneet aidon rakkauden.

Tavattuun nuoret kommunikoivat ensin kansainvälisellä viittomakielellä, mutta jonkin ajan kuluttua alkoivat käyttää suomen kielen viittomaa. Hussain oppi suomen kielen viittoman puolesta vuodessa. ■

Kuurojen maailma

Paula Kemell

Kuulovika on hyvin yleinen terveysongelma. Maailman terveysjärjestön WHO:n mukaan maailmassa on noin 360 miljoonaa elämää haittaavasta kuulovammasta kärsivää ihmistä, joista 32 miljoonaa on lapsia. Kuuroliiton mukaan noin 750 000 suomalaista kärsii jonkinasteisesta kuulonalenemasta. Syntymästään kuuroja Suomessa on noin 5000 ja myöhemmin kuuroutuneita noin 3000. Huonokuuloisten määrä on kuitenkin kasvussa. Väestön ikääntyessä huonokuuloisten vanhusten määrä luonnollisesti nousee. Huolestuttavinta on kuitenkin nuorten kuuloon vaikuttavat riskit. He altistuvat meluun työpaikoilla, discoissa ja konserteissa.

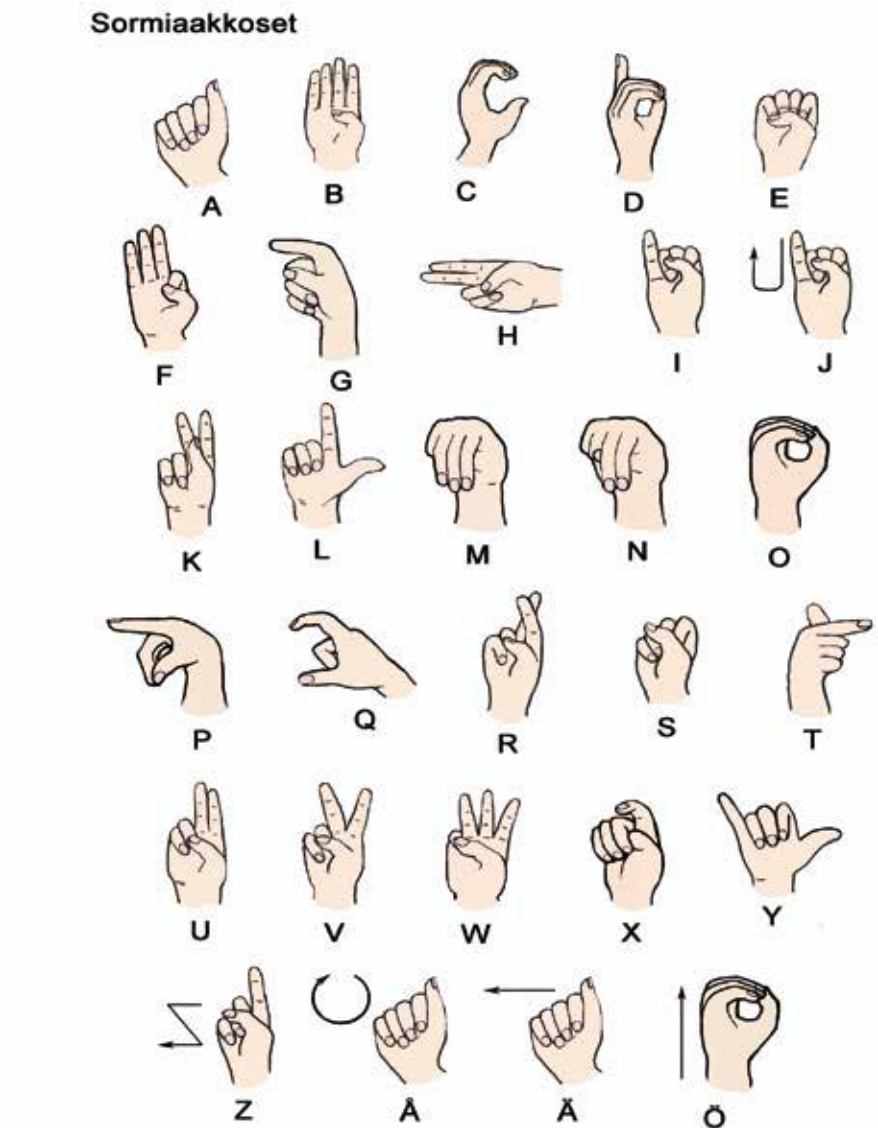
Maamme ensimmäinen kuurojen koulu perustettiin Porvooseen vuonna 1846. Tänä päivänä Suomessa on 11 kuurojen peruskoulua. Sen lisäksi kuuroille on muutamia lukioita ja ammattikouluja. Korkeakouluissa kuuro opiskelijat osallistuu opetukseen tulkin välityksellä. Opiskelu on siis mahdollista myös kuuroille, mutta se ei kuitenkaan takaa työpaikkaa. Ennakkoluuloja on vielä tänäkin päivänä.

Kuurojen vanhempien kuulevan lapsen samoin kuin kuulevien vanhempien kuuroa lasta voisi hyvinkin verrata maahanmuuttaja tai kaksikielisen perheen lapseen, joka jo syntymästään joutuu elämään kahden kulttuurin ja kielen ympäröimänä.

Kuurojen vanhempien kuulevan lapsen, kuten Samin, kotikielenä on viittomakieli, kun taas kasvuympäristö on suomenkielistä. Haastetta elämään tuo myös se, jos vanhemmat ovat olleet syntymästään lähtien kuuroja, eivätkä näin ollen pysty samaistumaan kuulevan lapsensa asemaan.

Lapsella on kuitenkin kaikki mahdollisuudet tulla tasapainoisesti kaksikielinen tai monikielinen, jolloin kielet ovat yhdenvertaiset.

Viittomakieli on kuurojen ihmisten äidinkieli. Viittomakielellä on puhutun kielen tavoin kielioppi, taivutusmuodot ja sanajärjestys, mutta ne eroavat pu-

hutusta kielestä. Viittomalla voidaan puhua niin konkreettisista kuin abstrakteistakin asioista ja sillä voidaan myös kysyä ja ilmaista tunteita. Viittomakielessä käytetään käsien, suun ja vartalon liikkeitä ja ilmeitä ja viittottaessa voidaan tuottaa ja nähdä useita viestejä samanaikaisesti.

Syntymästään kuuro teini, Janita, kirjoittaa blogissaan: 'Itse olen onnellinen tästä elämästäni, mikä minulla on. Vaikka kuuroudessa on joskus haittapuolia, niin en silti vaihtaisi mitään. Minulla on ihana perhe, ystävät ja elämä. Kuurous ei ole este, vaan hidaste. Näiden pikkuhaittojen takia ei kannata jäädä harmit-

telemaan, vaan katsoa asioiden positiiviset puolet. Iloitsen siitä, mitä minulla on, enkä mieleni, mitä minulla ei ole. Jokainen tekee elämästään sellaisen, kuin itse haluaa.'

Viittomakielet ovat itsenäisiä kielijärjestelmiä samoin kuin puhutut kielet syntyneet spontaanisti kuurojenyhteisöissä kansallisissa, joissakin maissa on jopa useita viittomakielisiä

Profetius

Jumalalla on velvollisuus kertoa meille olemassaolostaan ja tehdä meidät tietoisiksi velvollisuuksistamme Häntä kohtaan. Jotta meidät voitaisiin saattaa tilille teoistamme oikeudenmukaisesti Tuomionpäivänä, on tärkeää, että ymmärrämme mitä meiltä odotetaan. Ketään ei voida oikeudenmukaisesti rangaista rikoksesta, jos hän ei ole voinut olla tietoinen tekonsa olleen rikollista. Sama pätee Jumalan tuomioistuihin. Tämän takia Jumala on ensisijaisesti antanut jokaiselle ihmiselle älyn, jolla hän voi tarkastella asioita ja ymmärtää niiden totuuden, sekä sisäisen moraalisien kompassin, jolla hän voi erottaa väärän oikeasta.

"Tulemme näyttämään tunnusmerkkimme horisonteissa ja heissä itsessään, kunnes heille selkenee, että se on totuus" (41:53)

Täten Jumalaa etsivä henkilö voi löytää Hänen tunnusmerkinsä ja Hänen kädenjälkensä ympärivästä luomakunnasta ja "horisonteista", mutta nämä merkit löytyvät myös jokaisen ihmisen sisältä. Jokainen sydän on syvimmillään tietoinen Jumalan olemassaolosta. Tämä monoteismi ja usko yhteen Jumalaan on ihmisen luonnollinen olotila, fitra.

"Käännä siis kasvosi uskontoon vilpittömästi, luontaisessa tilassa johon Jumala ihmisen loi" (30:30)

Tämä fitra ohjastaa ihmistä totuutta ja hyvyttä kohti ja on näkyvin nuorissa lapsissa, joilla ei ole halua tehdä pahaa eikä ennakkoluuloja. Kuitenkin yhteiskunta ja elämän koettelemukset vääristävät fitran ja sen seurauksena ihminen saattaa unohtaa totuuden. Tätä varten Jumala on valinnut parhaat henkilöt luomakunnastaan toimimaan Hänen sanansaattajinaan ja muistuttamaan ihmisiä heidän velvollisuuksistaan. Nämä sanansaattajat, eli profeetat, ovat tulleet varoittajina ja hyvien uutisten kantajina aina aikojen alusta asti.

"Lähettiläitä, tuoden hyviä uutisia ja varoittaen, jotte ihmisillä olisi perusteltua tekosyytä lähettiläiden jälkeen. Jumala on Mahtava, Viisas." (4:165)

Nämä varoitukset helvetin rangaistuksesta, joka

kohtaa väärintekijöitä ja paratiisin autuudesta, joka odottaa hurskaita ja oikeamielisiä, ovat siis muistutus meidän moraalista velvollisuudesta itseämme, toisiamme ja Jumalaa kohtaan. Asian tärkeyden huomioon ottaen on ymmärrettävää, että tämän tiedotuksen on tärkeä olla tapahtuneen heti alusta asti. Näin ollen islamin opin mukaan jo ensimmäinen ihmisen, Aatami (rauha hänelle) oli Jumalan profeetta. Hänen jälkeensä on tullut jatkuva virta Jumalan sanansaattajia muistuttaen ihmisiä kerta toisensa jälkeen Jumalan viestistä.

"Nämä olivat niitä jotka Jumala siunasi profeetoista, Aatamin jälkeläisistä ja heistä, jotka kannoimme Noan kanssa ja Aabrahamin jälkeläisistä ja Israelin ja niistä, jotka johdatimme ja valitsimme..." (19:58)

Kuten mainitsimme viime osiossa, kaikki nämä profeetat toivat saman viestin islamista: alistumisesta yhdelle ainoalle Jumalalle (21:25). Täten muslimit eivät sano esimerkiksi, että Mooses (rauha hänelle) toi juutalaisuuden tai Jeesus (rauha hänelle) kristinuskon, vaan katsovat kaikkien profeettojen tuoneen tuon yhden ja saman viestin.

"ja uskovaiset, jokainen heistä uskoo Jumalaan ja Hänen enkeleihin ja kirjoihin ja lähettiläisiin (sanoen) "Emme erottele yhdenkään Hänen lähettiläidensä välillä" (2:285)

Profeettoja on tullut kaikille kansoille kaikkien aikakausien halki. Islamilaisten perimätietojen mukaan

Ajankohtainen kakkonen

– ISLAM ILTA

heitä on tullut yhteensä 124 000. Koraani opettaa, että kaikille kansoille on tullut profeettoja.

”Eikä ole kansaa, ellei sille olisi tullut varoittajaa.” (35:24)

Tietenkään tämä ei tarkoita että jokainen henkilö olisi henkilökohtaisesti tavannut profeetan elämänsä aikana, vaan tällä tarkoitetaan, että jokainen kansa ja yhteiskunta on saannut taivaallisen viestin jossain vaiheessa. Tämän takia profeetat lähetettiin tärkeille alueille, jotta heidän viestinsä saavuttaisi mahdollisimman monen henkilön.

”Eikä Herrasi koskaan tuhoa sivistystä ennen kuin Hän tuo esille lähettilään sen sydänseudulta, lukien heille Meidän jakeita.” (35:24)

Näin ollen profeetat tulivat jokaiselle kansalle ja sivistykselle jossain vaiheessa heidän kehitystään. Jos Jumalan viesti unohtui tai turmeltui, lähetettiin toinen profeetta varoittamaan ja muistuttamaan. Viimeisenä profeettana lähetettiin Muhammad (rauha hänelle ja hänen jälkeläisilleen), jonka viesti tulisi saavuttamaan koko maailman ja kaikki sen kansat. Tämän vuoksi häntä kuvaillaan armona kaikille kansoille:

”Emmekä lähettäneet sinua muuta kuin armona kaikille kansoille.” (21:107)

On hyvä myös huomioida, että näiden profeettojen viestiä kuvaillaan ”muistutuksena”, sillä yhdellä tasolla se on toistoa edellisten profeettojen viestistä ja toisaalta se toimii muistutuksena siitä, minkä ihminen jo fitrassaan tiedostaa.

”Tämän luemme sinulle jakeista ja viisaasta muistutuksesta.” (3:58)

Tämä muistutus kuitenkin vaatii meiltä ihmisiltä pohdintaa. Meidän tulisi pysähtyä ja miettiä, sillä vasta sitten voimme ymmärtää sen totuuden.

”Ja olemmehan tehneet Koraanista helpon muistamista varten, onko siis ketään ken huomioi?” (54:40)

Täten ihmisellä on kaksi muistutusta ja kaksi profeettaa. Yksi profeetta ja muistutus on Jumalan sanansaattaja ja hänen tuoma viesti, toinen on hänen ”sisäinen profeetta” tai fitra ja moraalinen kompassi, joka puhtaana ollessaan voi myös johdattaa ihmisen oikealle tielle. ■

Syksyn Yle:n islam-ilta herätti paljon keskustelua ja kritiikkiä islamista. Illan aiheita dominoivat naisen asema ja homoseksuaalisuus islamissa. Keskustelua käytiin paljon kulttuurillisesta ja poliittisesta näkökulmasta.

Mielestäni islamista itsestään olisi voitu keskustella enemmän illan aikana. Tapetille nousi myös kysymys sharian hyväksymisestä Suomessa. Todennäköisyys tällaiseen on tietysti täysin mahdotonta, vaikka kaikki Suomen muslimit äänestäisivät sen puolesta.

Asia ei saanut tuulta purjeisiin studiolaistenkaan keskuudessa, joten tuskin suomalaisten tarvitsee tästä huolestua.

Illan odotetuin yleiskysymys tuli **Abbas Bahmanpourille**, joka hyvin yksiselitteisesti kertoi islamin ehdottomasta kannasta homoseksuaalisuuteen moraalisenä paheena aviorikoksen ja inestien tapaan. Islam kieltää homoseksuaalisuuden, ja siitä ei ole muslimien keskuudessa eriäviä mielipiteitä.

Bahmanpour myös tähdensi, että islamin homoseksuaalisuudesta määrättyä kuolemanrangaistusta ei voida täytäntöönpanna, ellei itse aktille ole neljää silminnäkijää.

Keskustelua käytiin paljon myös sodasta, jihadista ja siitä, miten nuoret miehet ja naiset lähtevät sotimaan arabimaihin. Keskustelussa painotettiin islamin rauhanomaisuutta ja poliittisten voimien ja päämäärien roolia, jotka johtivat mielenosoitusten, kansannousujen ja väkivaltaisuuksien aaltoon, joka alkoi Tunisian vallankumouksesta 2010-2011. Arabikevät oli vastareaktio kansoilta paikoilleen jämähtäneille itsevaltaisille hallinnoille. Perimmäisenä syynä tähän on kansojen huonot elinolot, työttömyys, ruuan hintakriisi ja mo-

net muut sosiaalista epätasa-arvoa tuovat syyt.

Illan vieraat keskustelivat paljon islamin moninaisuudesta ja siitä, miten eri kansat ovat harjoittaneet islamia ja miten erilailla islamia ymmärretään. Jos islamia haluaa kritisoida, siitä pitää ottaa selvää, ja niin kuin illan aikana todettiin, islamissa on monia eri koulukuntia.

Olen itse huomannut, kuinka ihmiset nykyään harjoittavat uskontoaan niin kuin itse haluavat, eivätkä enää pidä kiinni uskontojen säännöistä. Joskus uskonnon alkuperäisen sanoma katoaa ihmisten elämästä. Samoin on käynyt myös islamille. Monet muslimit eivät tunne uskontoaan ja kun heiltä kysytään islamista, he eivät osata vastata, vaan kertovat omia käsityksiään.

Myös ohjelmassa muslimit esittivät omia näkemyksiään ja siksi onkin tärkeää, että meillä on islamin oppineita, jotka ovat opiskelleet islamia akateemisella tasolla ja pystyvät näin ollen antamaan oikeaa tietoa omien mielipiteiden sijaan. Edes korkea yleissivistys ei anna auktoriteettia islamin lain ja opin tulkitsemiseen.

Islam-illan keskustelu oli vilkasta ja mielipiteet moninaisia. Keskustelijoiden joukossa oli muslimien lisäksi heitä, jotka hyväksyvät monikulttuurisuuden ja näkevät sen rikkauteena ja voimavarana kuin myös heitä, jotka näkevät islamin vain poliittisena voimana. Ihmisiä on kautta aikojen houkuteltu eri uskontojen varjolla poliittisten päämäärien saavuttamiseksi ja yleensä mukaan lähtevät he, joilla ei ole tietoa ja jotkat ovat heikossa sosiaalisessa asemassa.

Myös tänä päivänä uskonto on pelinappulana politiikassa ja suurten kansainvälisten yritysten keinona päästä päämääriinsä. Tämä on aiheuttanut paljon hämminkiä ja väärää tietoa islamista. ■

Malesia

Aasiasta löytyy 29 miljoonan asukkaan ja noin 330 000 neliökilometrin kokoinen saarivaltio nimeltään Malesia. Se on Thaimaan, Indonesian, Singaporen ja Brunein naapurimaa. Malesia koostuu kahdesta toisistaan erillään olevasta alueesta; Malakan niemimaa muodostaa Länsi-Malesian ja Itä-Malesia puolestaan koostuu Borneon saarista lukuunottamatta Bruneita. Malesian virallinen kieli on malaiji. Malajit ovat Malesian suurin väestöryhmä, mutta siellä on myös merkittävä intialaisvähemmistö. Maan pääkaupunki on Kuala Lumpur.

Malesialla ei ole vain yhtä pääuskontoa, vaan enemmistöön kuuluvan islamin ohella sieltä löytyy muun muassa kungfutselaisia, buddhalaisia, taolaisia, kristittyjä ja hinduja.

Jo varhaisesta ajanlaskusta alkaen Malakan niemimaa on ollut tärkein Kiinan ja Intian välinen kauppakeskus. Malakan historia ei ole ollut rauhaista, vaan

alueella on sodittu useasti. Malakaa hallitsivat 900-luvulla malaijikuningaskunnat, kunnes islamista tuli maan valtauskonto 1300-luvulla. Näin Malaikan sulttaanikunta nousi alueensa voimakkaimmaksi maaksi, kunnes Portugalit valtasi sen vuonna 1511 aloittaen eurooppalaisen vallan kauden. Alankomaat valtasi Malakan Portugalilta 1641 ja menettivät sen puolestaan Yhdistyneelle kuningaskunnalle vuonna 1824.

Tämänkin jälkeen maassa vaihtui tiuhaan eri hallitsijamaat. Vuonna 1948 Malaijan kommunistinen puolue aloitti sisäsisodan brittejä vastaan ja maahan julistettiin poikkeustila, joka kesti vuoteen 1960 asti. Sisäsisodan avulla Malaijan liittovaltio eli nykyinen Länsi-Malesia itsenäistyi 1957. Vuonna 1964 Malaijan liittovaltio sekä Singapore, Sarawak ja Sabah yhdistettiin Malesiaksi.

Alueiden liittäminen nykyiseen Malesiaan ei ollut rauhanomainen prosessi, vaan siitä käytiin sotaa vuosina 1962–1966. Liittohallitusta tukemaan tullut Brittiarmeija ja Indonesian Sukarnon

Masjid Negara

Malesian pääkaupungista Kuala Lumpurista löytyy Malesian päämoskeija, joka tunnetaan nimellä Kansallismoskeija. Se rakennettiin Britannian itsenäistymisen jälkeen saavutetun taloudellisen, sosiaalisen ja arkkitehtuurisen kehityksen johdosta. Vuonna 1958 Malesian liittovaltion yhdentoista osavaltion pääministerit ehdottivat moskeijan nimeksi Masjid (moskeija) Tunku Abdul Rahman Putra Al-Haj. Nimellä haluttiin osoittaa kunniaa **Yang Teramat Mulia Tunku Abdul Rahman**

Putra Al-Hajille hänen vaivannäöstään maan yrittäessä itsenäistyä Britanniasta. Tunku kieltäytyi tästä kunnian ja nimitti moskeijan Masjid Negaraksi kunnianosoituksena maalle sen rauhallisen verta vuodattamattoman itsenäistymisen takia.

Moskeija on huikean kauniin 53 000 m² kokoisin puutarhan ympäröimä. Siellä pidettäviin perjantai-rukouksiin mahtuu 15 000 rukoilijaa. Moskeijan alkuperäisen muodon suunnittelivat englantilainen arkkitehti **Howard Ashley** ja malesialaiset arkkitehdit **Hisham Al-bakri** ja **Baharuddin Kassim**. Moskeija valmistui vuonna 1965.

Moskeijan ehdottomasti hienoin osa on sen 73 metrin minareetti ja beto-

Arttu Puukko

hallinnon kaatuminen mahdollistivat Malesiaa voittamaan sodan. Vuonna 1965 julistautui Singapore taas itsenäiseksi Malesiasta.

Malesian hallintomuoto on kunin-gaskunta. Hallintomuoto on määritelty perustuslaissa ja sen mukaan kuningas on maan korkein uskonnollinen johtaja. Sama kuningas ei kuitenkaan ole vallassa koko ajan. Valta vaihtuu aina viiden vuoden välein, jolloin uusi hallitsija valitaan yhdeksästä Malakan niemimaan sulttaanin joukosta. Kuninkaalla on valta nimittää 70 jäsenen senaattiin 44 ja kukin osavaltio nimittää kaksi jäsentä. Toimeenpanovalta on pääministerillä. Maan perustuslakiin on kirjattu malaijien uskonnoksi islam ja siksi heitä koskee islamilainen sharia-laki.

Malesian maatalous tuottaa palmuöljyä, kumia, puutavaraa, kaakaota, riisiä, trooppisia hedelmiä, kalaa ja kookospähkinöitä. Nykyisin se on myös yksi maailman suurimmista puolijohdekomponenttien, elektroniikan ja tietotekniikan viejistä. ■

Arttu Puukko Sana Keshimiri, kuvat

ninen katto, joka on 16-sakarisen tähden muotoinen. Se muistuttaa avointa sateenvarjoa, joka symboloi malesialaisten vieraanvaraisuutta ja suojan antamista. Minareetin huippu muistuttaa korkkia. Vuonna 1987 moskeija kävi lävitse suuren uudistuksen, jossa sen pinkki katto sai niin vihreät kuin myös siniset tiilet.

Tämä päärautatieaseman läheisyydessä sijaitseva moskeija on ehdottomasti vierailemisen arvoinen. Moskeija on avoinna yleisölle tiettyinä aikoina päivästä, joten kannattaa ottaa selvää, milloin sinne voi tehdä tutustumismatkan. ■

COLOR BLOCK ABAYA,
VISKOOSITRIKOOTTA,
PELKISTETTYÄ,
TYYLIKÄSTÄ JA
LASKEUTUVAA.

Aaminah

- muotia musliminaisille

Aaminah Hietala suunnittelee vaatteita musliminaisille ja haluaa luoda heille oman muodin länsimaalaisia muoti-ilmiötä soveltaen. Kaikkein tärkeintä hänelle on vaatteiden laatu ja käytännöllisyys.

Aaminah on kasvanut taiteellisessa perheessä, jossa kädentaitoja on aina arvostettu. Perhepiirissä osataan ommella, entisöidä ja askarrella. Jo pienenä tyttönä Aaminah oppi ompelamisen ja käsitöiden alkeet äidiltään. Ompelukoneen käyttö oli Aaminahille itsestäänselvyys jo ala-aste ikäisenä. Tänä päivänä hän siirtää samoja taitoja omille lapsilleen, jotka iloitsevat puuhaamisesta yhdessä äitinsä kanssa katoavien kädentaitojen parissa.

Kaikki alkoi huivista. Kun Aaminahin vanhin tytär Jamillah oli yksi vuotias Aaminahista tuli muslimi ja hän alkoi käyttää huivia. Silloin syntyi myös idea alkaa itse suunnitella huiveja. Aaminah perusti yrityksen ystävänsä kanssa ja he suunnittelivat ja ompelivat huiveja.

Ompelutaidosta ammatti

Aaminah valmistui vaatetusompelijaksi Stadin Ammattiopistosta vuonna 2011, jonka jälkeen hän aloitti työt. Tänä syksynä hän palasi opintojen pariin ja valmistuu ompelumestariksi kesällä 2014. Aaminahia ei kuitenkaan houkuttele ompelijan ura massatuotannon parissa eikä tilausompelijan työ. Hän on kiinnostunut yrittäjyydestä ja unelmoi omasta netti-

YOURS HUIVI, VISKOOSITRIKOOTTA, LASKOSTETTU JA REILUN KOKOINEN HUIVI, JOLLA SAA HYVIN PEITTÄVYYTTÄ TYYLIKKÄÄSTI. HELPPO PUKEA PÄÄLLE KIRISTYSNAUHAN ANSIOSTA.

kaupasta, jonka kautta hän voisi myydä ja markkinoida omia tuotteitaan. Siihen ei kuitenkaan pelkkä vaatteiden suunnittelu ja ompelu riitä, siksi hän haluaa oppia myös yrittäjyyden salat. Ammattitai-

tonsa tueksi Aaminah opiskelee visuaalista markkinointia AmiEdussa, josta hän valmistuu vuoden loppuun mennessä.

– Haluan toimia nimenomaan netin kautta. Suomessa kohderyhmäni on

Käy tykkäämässä
Aaminahin
mallistoa
facebookissa,
niin voit seurata
uusimpia juttuja.

DRAPE HUIVI, VISKOOSI TRIKOOTTA,
LASKOKSIA JA RYPYTYKSIÄ JA
KIRISTYSNAUHOJA, JOILLA SAA
HUIVIIN KAUNIIN MUODON.

AAMINAH HIETALAN UUSIIN VAATEMALLEIHIN VOI TUTUSTUA FACEBOOKISSA HAKUSANALLA 'AAMINAH'.

pieni, tosin voimakkaasti kasvava, kun taas netin kautta pystyn tavoittelemaan suurempaa asiakaskuntaa kansainvälisiltä markkinoilta, Aaminah kertoo.

Aaminah tähtää Eurooppaan, jossa on suuri länsimaalainen muslimiväestö. Samoin on USA:ssa ja Kanadassa. Indonesianlaiset ja malesialaiset musliminaiset ovat jo osoittaneet kiinnostuksensa eksoottiseen pohjoismaalaiseen muotisuunnitteluun, joka tuo materiaalinnoillaan ja väreillään aivan uudenlaista ilmettä musliminaisten vaatekokeihin. Suomessa asuu tällä hetkellä arviolta noin 60 000 muslimia, joiden etninen tausta on hyvin kirjava. Suurin osa heistä on lapsia ja nuoria ja syntyvyys muslimien keskuudessa on korkea. Aaminahin kohderyhmä on 18-35 vuotiaat nuoret naiset. Monet nuoret naiset - myös muslimit - ovat kiinnostuneita niin pukeutumisesta kuin muodista.

Pukeutumisen perusta

Musliminaisia sitoo islamin asettamat edellytykset pukeutumisen säädylisyydelle ja sille ominainen pukeutumiskoodi. Aaminahin mielestä musliminaisten muotia ei voi verrata länsimaisiin muoti-ilmiöihin.

– Meidän tulisi antaa hyvä kuva uskonostamme, siksi myös musliminaisen tulisi olla siisti ja huoliteltu. Tämä ei ole kiellettyä uskonnossamme. Päinvastoin Pro-

feetta Muhammedkin kiinnitti huomiota ulkonäköönsä ja osoitti esimerkkiä pukeutumalla aina puhtaisiin vaatteisiin ja käyttämällä hajuvettä, Aaminah pohtii islamilaista pukeutumista.

Musliminaiset pukeutuvat hyvin erilailla riippuen heidän omasta taustastaan ja kulttuuriperinnöstään. Heidän etninen taustansa on usein helppo arvata juuri pukeutumisen ansiosta. Islamissa naisten tulee peittää hiuksensa ja vartalonsa. Mutta sitä, minkä väriset, malliset tai mistä materiaalista heidän vaatteensa ovat tehty, ei ole määritelty. Jokainen voi valita itselleen ja omaan kulttuuriinsa sopivat värit, mallit ja materiaalit.

– Musliminaiset haluavat vaatteilta väljyyttä eivätkä ne voi olla esimerkiksi läpinäkyviä. Itse pidän maanläheisistä sävyistä, joihin on myös helppo tuoda korostuksia ja ilmettä erilaisilla nauhoilla tai värikkäillä tehosteilla. Olen myös yllätynyt siitä, kuinka monet ei-muslimit ovat kiinnostuneita pitkähihaisista ja peittäivistä vaatteista, Aaminah kertoo.

Mistä sitten suomalaiset musliminaiset hankkivat sisältöä vaatekaappeihinsa? Useimmat - etenkin nuoret - turvautuvat paikallisiin vaatekaappoihin ja soveltavat sieltä löytämäänsä. Tämä saattaa olla haastavaa, kun muodissa ovat napapaidat, läpinäkyvät kuosit ja vartaloa myötäilevät kireät mekot. Toiset ostavat vaatteensa ulkomaanmatkoilla ja

saattavat samalla reissulla tuoda asuja myös ystävilleen. Netin kautta on myös helppo löytää perinteisiä musliminaisten käyttämiä pitkiä abaya-mekkoja.

– Abayat ovat yleensä mustia ja koristeltu runsaasti paljeteilla ja kimaltelevilla helmillä. Abayain materiaaleina käytetään tavallisesti polyesteriä, viskoositrikoota ja lycratrikoota. Omassa kokoelmassani suosin esimerkiksi trikoota ja puuvillaviskoosia. Näin asuista tulee rennompia ja helppokäyttöisempiä ja meidän ilmastoomme sopivia. Niihin saa myös helposti kauniita leikkauksia, rypytyksiä ja laskoksia, Aaminah kuvailee.

Juhlavampien abayain lisäksi musliminaiset tarvitsevat myös käytännöllisempiä ja arkisempia vaatteita, sillä yhä useampi musliminainen opiskelee itselleen ammatin ja hankkii työpaikan. Juuri tästä markkinaraosta Aaminah haluaa paikan. Aaminahin suunnittelemaan kokoelmaan voi tutustua facebookissa googlaamalla 'Aaminah'.

Musliminaiset ovat hyvin muotitietoisia ja panostavat paljon vaatteisiinsa. Tämän ovat huomanneet myös useat eurooppalaiset muotihuoneet ja tavaratalot kuten esimerkiksi Lontoossa sijaitseva Harrods, jossa on nykyään omat osastonsa muslimille. Markkinat ovat valtavat, mutta vielä ei kukaan ole selvä edelläkävijä musliminaisten muotimaailman luojana. ■

حضر صادق (ع)

مسار کرباد

سلاو با سعادت حضرت

محمد رسول الله و امام

Profeetta Muhammed

(rauha hänelle ja hänen jälkeläisilleen)

Syntymäpäivä 19. tammikuuta.

Arooska – somalihäät

Harmaata, synkkää ja pimeää. Tällainen mielikuva syntyy, kun ajattelee marraskuista Suomea. Tavallinen tallaja voi olla hyvinkin tietämätön, että Helinä Rautavaaran museossa Näyttelykeskus WeeGeellä Tapiolassa odottaa värikäs Arooska- somalihäät - näyttely, joka piristää kummasti syysmasennusta.

Viimeisen 20-vuoden aikana käsitys Suomesta ja suomalaisuudesta on muuttunut kovaa vauhtia. Julkisissa kaikuu eri kielet ja ruokaakin voi laittaa maukkaammin tänne rantautuneiden etnisten kauppojen maustehyllyjen ansiosta. Yhä useamman ekaluokkalaisen äiti tai isä tulee ulkomailta.

Iso osa maahanmuuttajista 1990-luvulla saapui Somaliasta. 20 vuotta myöhemmin, somalialainen kulttuuri ja perinteet ovat yhä arvoitus monelle kantasuomalaiselle.

Espoossa Näyttelykeskus WeeGeellä sijaitseva Helinä Rautavaaran museo tarjoaa mahdollisuuden tutustua somalikulttuuriin yhden ihmiselämän tärkeimmän tapahtuman kautta: häät. Arooska– somalihäät - näyttely on värikäs ja lumoava. Näyttely on tuotettu yhteistyössä pääkaupunkiseudulla asuvien somalitaustaisten suomalaisten kanssa.

Kevät ja kesä ovat Suomessa pidettävien somalihäiden huippukausi. Ehkä merkittävin ero perinteisiin suomalaishäihin on tapahtuman ajankohta. Somalihäät alkavat vasta yöllä ja juhlat jatkuvat aamuun asti. Häät pidetään yleensä vuokratuissa tiloissa, sulhasen kustantamana. Nykyään somalihäät voivat olla hyvinkin länsimaalaiset. Kulttuurisekoitus saattaa näkyä modernin valkoisessa morsiamen hääpuvussa, sormusten vaihtamisessa tai perinteisissä suomalaisissa hääleikeissä. Siitä huolimatta somalihäiden perinteitä ylläpidetään vahvasti.

Perinteisesti, viikon verran hemmoteltu ja kaunisteltu morsian, pukee ylleen läpikuultavan dirac-juhla-asun yhdistettynä kiiltävään gorgoraad-hameeseen ja ohueeseen garbasaar-huviin. Varsinainen hääjuhla vietetään naisten kesken. Vieraat nauttivat hääkakusta ja ruoasta, mutta kaikkein tärkeintä on osallistua tanssimiseen.

Gurban-rumpu lyö ja runot kaikuvat. Peräjälkeen naiset näyttävät taitojaan tanssilattialla ja neuvovat morsianta avioliiton vaalimisessa ja ylläpitämisessä. Tässä perinteisessä buranbur-tanssissa morsiamen ja sulhasen suvut kilpailevat keskenään parhaimmilla tanssiliikkeillä ja leikkimielisesti ”ärsyttävät” toisiaan. Tätä tutustumisleikkiä jatkuu monta tuntia. Nykyään nuoret myös tanssivat länsimaalaisen diskomusiikin tahtiin, jotain mihin vanhempi sukupolvi ei ehkä pysty samaistumaan.

Somalialaiseen hääperinteeseen kuuluu myös xeedho eli liharuoalla täytetty nahkainen ruukku, jonka morsiamen äiti lahjoittaa sulhaselle. Herkkuihin on kuitenkin vaikea päästä käsiksi, sillä nahkaruukun ympärille on kiedottu vaikeita solmuja, jotka sulhasen täytyy avata mahdollisimman nopeasti. Sulhasta ei auta se, että sukulaiset härnäävät häntä samalla, joka vaikeuttaa tehtävää. Xeedho symbolisoi ympärileikattua morsianta, mutta tämä ajatus on nykyään jäänyt taka-alalle. Sulhasen täytyy osoittaa osaavansa hoitaa asiat mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti.

Seitsemän päivää juhlan jälkeen Somaliassa vietetään shaash saar-juhlaa naisten kesken. Naiset ovat jo 1800-luvulta käyttäneet tumman sinistä tai mustaa huvia merkinä avioliitosta. Pisimpään naimisissa ollut naisvieras lahjoittaa ensimmäisen shaash huivin morsiamelle, taittaen huivin neljä kulmaa ja samalla lausuen neuvoja avioliitosta tai rukouksia pariskunnan puolesta. Juhlissa puhutaan naisten asioita ja annetaan varsinaiset häälahjat. Tapahtuma loppuu tansseihin ja huivit lahjoitetaan vieraille kiitokseksi.

Molemmilla seremonialla on suuri merkitys myös diasporassa asuville somalialaisille.

Näyttely tuo voimakkaasti esille somalihäiden värikkyyden, äänekkyyden, juhmallisuuden ja ennen kaikkea iloisuuden. Kaikki osallistuvat suuren juhlan toteuttamiseen ja tukevat tuoreen avioparin alkava yhteiselämää.

Museon ulkopuolella odottaa jälleen harmaa taivas ja synkkä sää, mutta tällä kertaa ne eivät vaikutaan mieleen, joka on täynnä värejä, rummun lyönnejä ja häätunnelmaa. ■

Arooska –somalihäät - näyttely on esillä WeeGeen Helinä Rautavaaran museossa 9.3.2014 asti. Syksyllä 2014 näyttely on esillä Kulttuurikeskus Stoassa Itäkeskuksessa. Helinä Rautavaaran museo, Näyttelykeskus WeeGee, Ahertajantie 5, Espoo (Tapiola). Avoinna ti 11-18, ke 11-20, to-pe 11-18 ja la-su 11-17. Pääsymaksu 12€. Alle 18-vuotiaat ja yli 70-vuotiaat maksutta..

Arabiheimot Aws ja Khazraj

Ma'aribin padon tuhoutumisen jälkeen Jemen menetti laajoja viljelyalueita ja kun meriväylät aukenivat Punaiselle merelle Jemenin taloudellinen asema heikkeni edelleen. Olipa syy sitten tämä tai jokin muu, mutta osaltaan tämä kuitenkin vaikutti siihen, että jemeniläiset Qahtani-heimot lähtivät synnyinseuduiltaan. Jumalan johdatusta oli loppujen lopuksi se, että nämä kaksi heimoa Aws ja Khazraj asettuivat Yathribiin, joka nykyään tunnetaan nimellä Medina, toivottaakseen Profeetta Muhammedin (rauha hänelle ja hänen jälkeläisilleen) ja hänen seuraajansa tervetulleeksi uuteen kotikaupunkiinsa ja antaakseen heille kodin, turvaa ja suojelua.

Taistelut jatkuvat

Kun Aws ja Khazraj -heimot asettuivat Yathribiin, he taistelivat keskenään jatkuvasti, kunnes havahduivat siihen, että keskinäisten kahakoiden jatkumisen kaupungin Bani Nazirin heimoon kuuluvat juutalaiset vahvistivat asemiaan ja hyötyivät toisten käymistä sodista. Peläten joutuvansa juutalaisten vallan alle, heille ei jäänyt muuta mahdollisuutta kuin pyytää Mekkaa hallitsevaa Quraysh-heimoa avukseen. He eivät kuitenkaan halunneet suostua Qurayshien asettamiin ehtoihin yhteistyöstä. Tämän jälkeen he yrittivät saada tukea Taifissa asuvalta Thaqif-heimolta, mutta palasivat sieltäkin kotiin tyhjin käsin.

Tällä välin Profeetta Muhammed oli kutsunut ihmisiä avoimesti islamiin neljä vuotta ja jo kymme-

nen vuotta oli kulunut hänen Profeetaksi tulostaan. Muhammed oli kertonut islamista Arabian basaaireissa, kuten Ukkazissa ja Zul Hijazissa ja pyhiinvaelluksen aikana Minassa ja Mekassa. Hän oli pyytänyt eri heimoja auttamaan ja tukemaan häntä pyhässä tehtävässään luvaten heille palkkioksi Paratiisin. Hän lähestyi eri heimoja ja kutsui heitä sanomalla: 'Oi ihmiset! Sanokaa, että ei ole muuta jumalaa kuin Allah, jotta pääsette arabien ja ei-arabien vallan alta ja teistä tulee Paratiisin johtajia uskonnetakia.' Mutta yksikään Arabian heimoista ei hyväksynyt hyljeksittyä ja kodittomia muslimeja suojelukseensa paitsi Yathribin Aws ja Khazraj heimot. Vain

tämä pyhä kaupunki otti Profeetan vastaan avosylin.

Profeetta Muhammedin sedän Abu Talibin ja vaimon Khadijahin kuoltua profetiuden 10. vuotena, Profeetan oli yhä vaikeampi elää Mekassa. Taifin kaupunki ei myöskään hyväksynyt häntä. Tästä johtuen hän ponnisteli enemmän saadakseen yhteyttä muualla asuviin heimoihin.

Ensi tapaaminen

Profeetaksi tulemisen 11:tenä vuotena Profeetta Muhammed tapasi kuusi Khazraj-heimoon kuuluvaa yathribiläistä Minassa pyhiinvaelluksen aikana. Profeetta kertoi heille islamista ja luki heille Koraanin jakeita, jolloin he sanoivat tunnistavansa Muhammedin siksi profeetaksi, josta Yathribin juutalaiset olivat puhuneet. He kaikki hyväksyivät islamin ja toivoivat, että islam pelastaisi heidät sodalta, joka raastoi heidän elämänsä ja sen sijaan Allah laittaisi heidän sydämiinsä keskinäistä rakkautta Muhammedin kautta. He lupasivat kertoa yathribiläisille uudesta uskonnosta palattuaan kotikaupunkiinsa. Näin jemeniläiset heimot hyväksyivät Profeetan kutsun islamiin ja samalla valmisivat tien Profeetan muutolle Mekasta Medinaan, jossa hän yhdistäisi nämä kaksi heimoa. Samaan aikaan Profeetan sukulaiset ja Mekan ylimystö suunnittelivat Profeetan murhaamista, jonka he näkivät esteenä omalle menestykselleen ja onnellelleen.

Islam saapui Yathribiin

Nämä kuusi Khazrajin heimon jäsentä palasivat Yathribiin ja kertoivat heimolaisilleen keskustelustaan Profeetan kanssa. He pitivät sitä tärkeänä, kunniaa ja hyvinvointia tuovana enteena. He kutsuivat ihmisiä islamiin ja islam levisikin nopeasti Yathribin suotuisassa ilmapiirissä, eikä kaupungissa ollut yhtäkään taloa, jossa ei puhuttu Allahin profeetas-

ta ja Islamista.

Seuraavana vuonna, joka oli Profeetan 12. vuosi profetiuden alkamisesta, Yathribista lähti pyhiinvaellukselle 12 hengen delegaatio, joka vannoi uskollisuuden valan Profeetta Muhammedille Minassa. Näistä viisi oli samoja, jotka olivat tavanneet Profeetan jo edellisessä vuonna. He vanhoivat, etteivät asetta Allahin rinnalle ketään muuta, eivät varasta, eivät tee aviorikosta, eivätkä tappa lapsiaan, synnytä aviottomia lapsia ja tottelevat Allahin Profeettaa ja tekevät hyviä tekoja.

Profeetta puolestaan lupasi, että jos he pysyisivät uskovina, he pääsisivät Paratiisiin. Hän myös kertoi heille, että jos he kuitenkin tekisivät jonkin näistä teoista, heitä kohtaisi rangaistus tässä maailmassa, joka puhdistaisi heidät synnistä. Mutta, jos teko pysyisi salassa tuomiopäivään asti, silloin Jumala päättää ansaitsevatko he rangaistuksen vai anteeksiannon.

Kaksitoista pyhiinvaeltajaa palasivat Yathribiin ja Profeetta lähetti Mus'ab bin Umayr Abdarin heidän mukanaan, jotta hän voisi opettaa heille Koraania ja kutsua heitä islamiin. Mus'ab levitti islamin sanomaa innokkaasti ja islam levisikin nopeasti Aws ja Khazraj-heimojen keskuudessa.

Uskollisuuden vala

Seuraavana vuonna 75 muslimia, miehiä ja naisia, tapasivat Profeetan pyhiinvaellusmatkalla Minassa ja vanhoivat hänelle uskollisuuden valan Profeetan sedän Abbasin läsnäollessa. Uskollisuuden vala vannottiin keskiyöllä Hajj seremonian jälkeen. Abbas ei vielä tuolloin ollut itse muslimi, mutta halusi olla läsnä turvataksien veljenpoikansa turvallisuuden. He lupasivat hänelle, että pitäisivät sanansa eivätkä pakottaisi Profeettaa lähtemään kodistaan tarpeettomasti. He pyysivät Profeettaa tulemaan kanssaan Medinaan, jotta voisivat suojella häntä niin Profeetan omaa väkeä kuin ulkopuolisiaakin vastaan. ■

Uuden elämän ihme

“Me olemme totisesti luoneet ihmisen siemenestä yhdistäen sen toiseen. Me aiomme kasvattaa häntä, ja niin olemme antaneet hänelle kuulon ja näön”. 76:2

Allah on armossaan antanut meille mahdollisuuden lisääntyä ja luonut ihmeellisen prosessin, jonka seurauksena syntyy ainutlaatuisia elämän alkuja, lapsia, joista meidän muslimina tulee pitää huolta. Lapset ovat lahjoja Allahilta ja siksi heidät tulee kasvattaa rakkaudella ja viisaudella.

Uusi elämä saa alkunsa siittion ja munasolun kohdatessa. Hedelmöittymisen jälkeisiä kahdeksaa ensimmäistä viikkoa kutsutaan alkiovaiheeksi. Alkiossa tapahtuu suuria muutoksia joka päivä, kun kaikki

kehon elimet alkavat muotoutua. Jokaisen alkion kehitys kulkee samaa tahtia – lähes tunnilleen. Kymmenessä viikossa viimeisten kuukautisten ensimmäisestä päivästä ovat kaikki elimet muodostuneet. Alkiota aletaan kutsua sikiöksi. Tämän jälkeen elimet jatkavat kasvamista ja kehittymistään.

Hedelmöittyminen - uuden elämä alku

Itse hedelmöittyminen vie noin vuorokauden, jolloin muutama sata nopeinta siittiötä ympäröi munasolun munanjohtimessa. Munasolu on juuri irronnut ja on näin valmiina hedelmöittymään. Munasolua peittää sitkeä kalvo, jonka läpi siittiöden tulee päästä pystyäkseen hedelmöittämään munasolun. Tätä kalvoa kutsutaan munasolun kuoreksi. Siittiöt erittävät entsyymiä, joka tekee pikuruisen reiän tähän kalvoon. Kun reikä on syntynyt, yksi siittiö pääsee sisään munasoluun noin 20 minuutin kuluessa, jonka jälkeen reikä umpeutuu. Siittiön läsnäolo aloittaa munasolun jakautumisprosessin. Seuraavan puolen vuorokauden aikana kuroutuu munasolusta pieni poistosolu.

Äidin ja isän geenit sisältävän kromosomiston ympärille muodostuu uusi tumakalvo, johon kummaltakin vanhemmalta tulee 23 kromosomia. Nämä kromosomit sulautuvat yhteen pareittain. Pareista löytyy tieto muun muassa lapsen hiusten- ja silmien väristä, pituudesta ja sukupuolesta.

Jo silloin, kun siittiö pääsee munasolun kalvon läpi, määräytyy tuleeko lapsesta poika vai tyttö. Miehen siittiö määrää syntyvän lapsen sukupuolen. Naisen munasolusta löytyy aina sukupuolikromosomi X, kun taas miehen siittiössä on joko X- tai Y-kromosomi. Jos kaksi XX-kromosomia kohtaa, syntyy tyttö, kun taas XY-yhdistelmästä tulee puolestaan poika.

Yhdestä solusta moneksi

Hedelmöittymisen tapahduttua ja kromosomien sulaututtua yhteen, hedelmöittynyt munasolu koostuu yhdestä solusta. Kuitenkin pian tämä solu alkaa jakautua pienempiin soluihin, joista jokainen edelleen jatkaa jakautumista. Ensimmäisinä päivinä solut jakautuvat noin joka 20. tunti. Munasolu saa apua munanjohtimen värekarvoilta liikkua kohden kohtuonteloa. Munasolun kalvo huolehtii siitä, että munasolun koko pysyy

samana, se ei saa kasvaa liian suureksi munanjohtimessa. Kun munasolussa on 8–16 solua, kutsutaan sitä morulaksi, muurainasteeksi.

Kolme tai neljä päivää hedelmöittymisen jälkeen morula saavuttaa kohtuontelon. Nyt morulaan muodostuu ontelo ja soluista tulee litteitä. Munasolu kutsutaan blastokystiksi, jolla on kaksi solukerrosta. Kuusi päivää hedelmöittymisen jälkeen munasolun kalvo kuoriutuu pois, minkä jälkeen blastokysti kiinnittyy kohdun limakalvoon.

Istukka alkaa kehittyä ja erittää hCG-hormonia (human Chorionic Gonadotropin). Tämä hormoni näkyy raskaustestissä, mutta toistaiseksi sitä on niin vähäinen määrä, että raskautta ei voi vielä varmentaa. Alkiot ovat nyt pieniä laattoja, jotka ovat kiinnittyneet istukkaan rihmalla, josta myöhemmin kehittyy napanuora.

Kun blastokysti kehittyy, sen sisäpuolen ja ulkopuolen solut ovat erilaiset. Uloimmat solut kiinnittyvät munasolun kohdun seinämään. Niitä kutsutaan trofoblastisoluiksi ja ne muodostavat istukan kaivautumalla kohdun limakalvoon ja tekemällä reiän verisuoneen.

Äidin ja lapsen veret eivät itse asiassa missään vaiheessa sekoitu keskenään, mutta istukassa lapsen verisuonet ovat niin lähellä äidin verisuonia, että ravintoaineet siirtyvät äidiltä lapsen verenkiertoon. Lapsi on täysin riippuvainen tästä ravintoaineiden läpikulusta säilyäkseen hengissä. Syntymän jälkeen istukka on pari senttimetriä paksu ja halkaisijaltaan 15–20 cm. Istukka poistuu äidin kehosta yleensä puolen tunnin sisällä lapsen syntymästä.

Raskas mutta palkitseva raskaus

”Totisesti muovailimme ihmisen puhtaasta savesta. Sitten sijoitimme elon siemenen varmaan suojaan. Sen jälkeen kehitimme siemenestä verenalun, ja hyytyneestä verestä kehitimme lihanrungon; lihanrungossa rakensimme luut ja luut ympäröimme lihalla. Tämän jälkeen saatoimme hänet uuteen hahmoon. Siunattu olkoon siis Jumala, Luoja paras.” (Koraani 23: 12–14)

Useimmiten ensimmäinen merkki raskauden alkamisesta on kuukautisten poisjäänti. Jo ennen kuukautisten poisjääntiä voi nainen tuntea muutoksia elimistössään. Tähän on syynä hormonaaliset muutokset, jotka aiheuttavat lähes

jokaiselle odottavalle äidille jonkin asteista väsymystä ja/tai pahoinvointia. Mielialan vaihtelut kuuluvat myös alkuraskauden oireisiin.

Raskaus kestää 38–42 raskausviikkoa, mikä on normaali raskauden kesto. Ennen aikaisuudesta puhutaan silloin, kun raskaus päättyy ennen 37. raskausviikkoa. Elinkelpoinen sikiö on yleensä 24. raskausviikosta eteenpäin, jonka jälkeen syntyvällä lapsella on suuri mahdollisuus jäädä henkiin ammattimaisen keskosten hoidon avulla.

Raskauden kesto määritellään laskeamalla viimeisten kuukautisten alkamispäivästä 40 viikkoa eteenpäin (280 vuorokautta), vaikka munasolu todellisuudessa hedelmöittyy vasta kaksi viikkoa kuukautisten jälkeen. Synnityksen laskettun ajan ja keston määrittämisessä voidaan käyttää eri menetelmiä. Tarvittaessa laskettu aika voidaan varmistaa ultraäänellä.

Raskauden vaiheet

Raskauden ensimmäisellä kolmanneksella, raskausviikoilla 1–13, tapahtuu suurin muutoksia sekä tulevassa äidissä että kehittyvässä sikiössäkin. Alkuraskauden oireet voivat hankaloittaa äidin elämää fyysisesti ja henkisesti. Sikiön kehitys alkaa hedelmöittyneestä munasolusta ja jatkaa kehitystään kunnes 10 viikon ikäisenä se on muotoutunut lähes täydelliseksi ihmiseksi. Tässä kehitysvaiheessa sikiö on erittäin altis ympäristön vaaratekijöille.

Raskausviikot 14–28 ovat yleensä äidille hyvää aikaa. Alkuraskauden vaikeat oireet ovat takana ja vointi on kohentunut huomattavasti. Fyysisinä muutoksina ovat muun muassa kohdun näkyvä kasvu ja äidin painon nousu. Kasvavan sikiön liikkeet auttavat osaltaan äitiä orientoitumaan psyykkisesti äitiyteen kasvussa.

Sikiön elimistä lähes kaikki ovat kehittyneet 16. raskausviikkoon mennessä jatkaen kuitenkin kasvuaan. 28. raskausviikolla sikiö painaa jo noin kilon ja on noin 35 cm pitkä. Raskauden viimeinen kolmannes alkaa viikolta 29 ja päättyy lapsen syntymään. Kohdun kasvu voi jo hankaloittaa äidin liikkumista ja nukkumista. Lisäksi muut fyysiset muutokset yleensä lisääntyvät raskauden lopulla. Viimeiset viikot sikiö kasvaa paljon ja sikiön keskushermosto kehittyy nopeasti. Vauva valmistautuu syntymään ja elämään kohdun ulkopuolella. ■

Duaa Al-Haziin

Tätä pyyntörukousta kutsutaan nimellä dua al-haziin eli surullinen pyyntörukous. Se tulisi lausua pehmeästi ja surullisesti:

Jumalan, Armeliaan Armahujan nimeen.

Oi Allah, siunaa Muhammadia ja hänen perhettään.

Kuiskaan Sinulle, oi Sinä, joka olet läsnä kaikkialla,

jotta Sinä kuulisit minun kutsuni,

sillä todellakin minun syntini on ylenmääräistä ja

minun häpeäni vähäistä.

Herrani, oi Herrani.

Mitkä kammottavista tiloista minä tulen muistamaan

ja mitkä unohtamaan,

sillä ellei olisi mitään muuta kuin kuolema, se olisi tarpeeksi.

Entä sitten kuoleman jälkeen, jotain suurempaa

ja paljon pahempaa?

Herrani, oi Herrani, kuinka kauan ja mihin saakka

minä tulen sanomaan, että minua voi syyttää,

uudestaan ja uudestaan,

mutta sitten Sinä et löydä minusta yhtään totuutta ja lojaaliutta?

Minä pyydän Sinulta apua, pyydän apua yhä uudestaan, oi Allah,

niitä haluja vastaan, jotka ovat ottaneet minut valtaansa,

ja vihallista vastaan, joka on syöksynyt päälleni,

ja maailmaa vastaan, joka viehättää minua,

ja sielua vastaan, joka johdattaa pahaan paitsi sitä vastaan,

jota kohtaan Herrallani on armoa. (Koraani 12:53)

Herrani, oi Herrani.

Jos Sinulla on ollut armoa minun kaltaisiani kohtaan,

niin sitten armahda minua,

ja jos Sinä olet hyväksynyt minun kaltaisiltani,

niin hyväksy sitten minulta.

Oi Hän, joka hyväksyy aikaisen aamurukouksen, hyväksy minut,

Oi Hän, josta tiedän edelleen pelkkää hyvää.

Oi Hän, joka ravitsee minua siunauksilla aamuin ja illoin,

armahda minua, kun minä tulen Sinun luoksesi yksin

katseeni kiinnittyneenä Sinuun, kantaen tekojani kaulallani,

kun kaikki luomakunta vetäytyy pois luotani -

kyllä, jopa isäni ja äitini, ja he joiden eteen tein kovasti töitä ja kamppailin.

Sitten jos Sinä et armahda minua, niin kuka minut armahtaa?

Kuka antaa minulle lohtua haudan yksinäisyyteen,

ja kuka pistää minut puhumaan, kun olen yksin tekojeni kanssa,

ja kun Sinä kysyt minulta siitä, minkä Sinä tiedät paremmin kuin minä?

Ja jos minä sanon "kyllä" (myöntäen syntini),

mihin voin paeta Sinun Oikeudenmukaisuuttasi?

ja jos minä sanon, etten tehnyt sitä,

Sinä sanot "enkö minä ollut todistaja sinun teoillesi?"

Joten (pyydän) Sinun Anteeksiantoasi, oi Herrani,

ennen Helvetin vaatteiden pukemista,

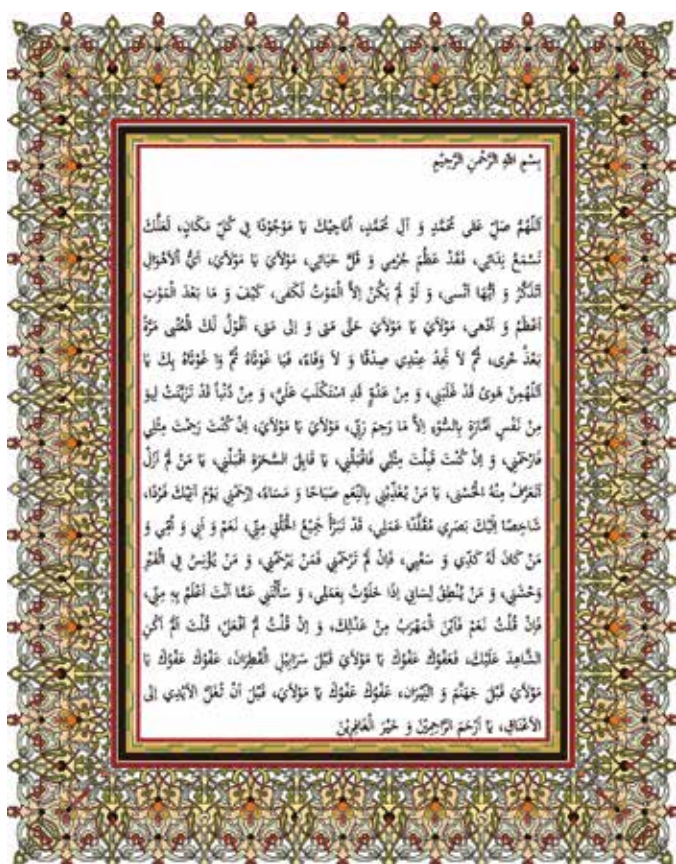
Sinun Anteeksiantoasi, sinun Anteeksiantoasi,

oi Herrani, Helvetin ja Tulen edessä.

Sinun Anteeksiantoasi, Sinun Anteeksiantoasi,

oi Herrani ennen kuin kädet on sidottu niskoihin,

oi Armeliaista Armeliain ja kaikkein parhain anteeksiantajista. ■

Kääntänyt Jenni Issukka

Isän rooli on todella tärkeä lasten elämässä. Jokainen lapsi pitää jollakin tapaa omaa isäänsä sankarina ja pojat usein katsovat isästään mallia. Isä, joka odottaa lapsensa näkemistä melkein vuoden, isä, joka on valmis tekemään mitä vaan, jotta perheen olisi hyvä olla. Isän rakkaus on jokaisen meidän sydämessä, vaikka häntä näkisi joka päivä tai vuosittain tai ei ollenkaan. Isä tekee perheelle turvallisen olon ja antaa lapselle ylpeyden aiheen. Jokainen lapsi muistaa varmasti, kuinka hän pieneenä pääsi isän olkapäille ja tunsii olevansa maailman korkeimmalla vuorella.

Isänä oleminen on hieno asia. Perhe kunnioittaa häntä ja hänen jalanjälkiään seurataan tarkasti. Tunnesiteen luominen isään ei ole itsestäänselvyys, sillä monet äidit jäävät kasvattamaan lapsiaan yksin. Siinä tapauksessa lapsella pyörii mielessä monet kysymykset. Enkö ollut tarpeeksi kiltti ja hyvä? Teinkö jotain asioita väärin, kun hän lähti? Tulenko koskaan näkemään häntä? Miksi isä ei välittänyt? Jos voisni, pyyhkisin jokaisen kyyneleen niiden lasten silmistä, joilta puuttuu isän rakkaus. Minusta on todella surullista, että monet lapset joutuvat kasvamaan ilman isää ja sitä rakkautta mitä häneltä saa.

Lapset, joiden isät ovat menehtyneet, seisovat joka vuosi isänpäivänä isän haudalla vain yksi toive mielessä: näkisinpä hänet vielä kerran. Pystyisinpä vielä sanomaan, kuinka paljon hän minulle merkitsee ja kuinka tulen rakastamaan häntä ikuisesti. Kun elämässä tulee ylämäkiä, joista on vaikea selvitä yksin, jokainen meistä kaipaa yhtä henkilöä rinnalleen tukemaan ja välittämään, sekä näyttämään, että ei ole jäämässä yksin. Se henkilö voi olla isä, mutta jokaisella meillä ei ole mahdollisuutta siihen.

Toivomukseni on se, että jokainen muslimi-isä seuraisi profeettojemme jalanjälkiä ja jatkaisi sitä tietä, jonka profeettamme ovat aloittaneet. Muslimi-isän on oltava hyvänä esimerkkinä lapsilleen ja opetetettava heille islamin uskontoa. Kaikille ei ole vielä selvää, kuinka puhdas ja kaunis islamin usko on, mutta uskon siihen, että vielä joku päivä se selviää jokaiselle. ■

Herranne on säätänyt, että teidän tulee palvoa vain Häntä ja teidän tulee tehdä hyvää vanhemmillenne, saavuttivatpa he tai vain toinen heistä korkean isän luonasi. Älä sano heille 'hyi', äläkä aja heitä pois vaan puhu heille ystävällisesti. Ole nöyrä ja levitä armon siipi heidän ylleen ja sano: 'Herrani, armahda heitä, sillä he kasvattivat minua kun olin pieni.' (Pyhä Koraani 17:23-24)

Tyttöjen Talo

Tyttöjen Talo ei pidä kovaa ääntä itsestään, mutta silti sen ovi käy vinhaan. Monet tytöt ja nuoret naiset löytävät sieltä jotain itseään kiinnostavaa. Kadulta paikkaa tuskin erottaa - oven vieressä on vaatimaton kyltti, joka ei paljoa puhu paikan puolesta. Mutta kun kiipeät leveät portaat toiseen kerrokseen ja avaat oven, astut satumaahan. Tyttöjen Talo on aivan hurmaava värikkäine ja iloisine kalusteineen ja koristeineen. Tyttöjen Taloon asuessa ei voi kuin hymyillä. Tytöt ja ohjaajat ovat luoneet paikasta kotoisan ja viihtyisän. Suurin osa kalusteista ja sisustusmateriaaleista on saatu lahjoituksina, mutta niillä on osattu luoda kodikas ja juuri niin tyttömainen tunnelma kuin vain tytöt osaa.

Bosnialainen **Sanela Pehlivanovic** tuli nuorena teininä Ikaalisiin sodan jaloista 1995 vuoden lopulla äitinsä ja sisarustensa kanssa. Sanela halusi ehdottomasti jatkaa keskenjääneitä lukio-opintojaan ja päätti, että kyllä hän selviää, jos kerran koulu onnistui sodan jaloissa Bosniassa, miksei se onnistuisi rauhallisessa Ikaalisessa. Hammasta purren ja kovalla työllä Sanela oppi suomen kielen puolessa vuodessa ja kirjoitti ylioppilaaksi kaksi vuotta myöhemmin. Suuren kiitoksen menestyksestään Sanela antaa historian ja kemian opettajilleen, jotka jaksoivat tukea ja kannustaa häntä. Lukion jälkeen Sanela aloitti sosiaalipedagogian opinnot Tampereen ammattikorkeakoulussa, josta hän valmistui sosionomiksi 2002. Tyttöjen Taloon hän tuli monikulttuuristen tyttöjen ohjaajaksi vuonna 2011.

Toivoisin, että kotouttamisen parissa työskentelevät viranomaiset eivät pitäisi kotouttamista asiana, joka pitää 'suorittaa' kolmessa vuodessa, vaan pyrkisivät kannustamaan ja tukemaan etenkin nuoria yksilöllisesti niin, että he tunsisivat itsensä tervetulleeksi, ei taakaksi, Sanela pohdiskelee.

Tyttöjen Talon johtaja **Mari Uusitalo-Herttua** perusti Tyttöjen Talon 2000-luvun alussa. Tänä päivänä samalla konseptilla toimivia vain tytöille tarkoitettuja toiminta- ja neuvontapisteitä on myös Turussa, Tampereella, Rovaniemellä, Oulussa ja Espoossa. Ja ainakin Helsingissä oman talonsa ovat saaneet myös pojat.

Tyttöjen Talossa on 10 vakinaista työntekijää sekä joukko vapaaehtoisia isosiskoja, jotka ovat oman alansa ammattilaisia ja eri ikäisiä. He haluavat toimia nuorten parissa ja käyvät kerran pari viikossa auttamassa ja puuhaamassa tyttöjen kanssa.

Tyttöjen Talo on avoin kaikille 10-28 -vuotiaille tytöille ja nuorille naisille. He voivat tulla sinne viettämään aikaa, tutustumaan muihin, harrastamaan tai

osallistumaan ryhmätoimintaan. Avoimet ryhmät ovat maksuttomia ja niissä voi harjoitella kädentaitoja, kokkaamista, ompelua, laulua, musiikkia ja kuvataidetta. Tarjolla on myös suomen kielen ryhmiä sekä oma ryhmä nuorille äideille.

Harrastusryhmiin osallistumisesta veloitetaan 35 euroa/lukukausi ja niissä voi harrastaa esimerkiksi joogaa, tansseja tai kuntorykkeilyä. Harrastusryhmiä voi myös käydä kokeilemassa maksutta ennen ryhmään sitoutumista. Ryhmiin osallistuminen ei kuitenkaan ole välttämätöntä, sillä Tyttöjen Taloon voi tulla vain tapaamaan ystäviä, syömään eväitä, tekemään läksyjä tai tutustumaan uusiin ystäviin. Kynys astua sisään on matala, sillä jäsenyyttä ei vaadita, henkilötietoja ei kysellä ja sisään voi tulla omana itsenään, juuri sellaisena kuin on.

Tyttöjen Talossa on myös suljettuja vuorovaiikutteisia ryhmiä, joiden toiminta perustuu tyttöjen omien kiinnostusten pohjalle. Näissä tyttöryhmissä kokoontuu joukko tyttöjä, joilla on jotain yhteistä.

Vuorovaiikutteisissa ryhmissä keskustellaan, tehdään retkiä ja tutustumiskäyntejä tai vain ollaan yhdessä. Mukaan mahtuu niin pakolaisia, kantasuomalaisia, puoliksi suomalaisia, vaihto-oppilaita, joita kaikkia kiinnostavat samat asiat, Sanela Pehlivanovic kertoo ja jatkaa, - esimerkiksi monikulttuurisessa ryhmässä eri maista ja taustoista tulleet tytöt haluavat vaihtaa kokemuksiaan ja keskustella koulusta, kulttuurista ja siitä, miten Suomessa toimitaan. He saattavat etsiä kavereita ja tehdä yhdessä asioita, auttaa toisiaan.

Sanela kokee tärkeäksi myös sen, että kulttuurierot huomioidaan. Jokainen voi tulla omana itsenään etniseen taustaan tai uskontoon katsomatta. Tyttöjen Talossa on monikulttuurillista toimintaa eikä siellä eritellä tyttöjä omiin joukkoihin somaleina, afgaaneina tai maahanmuuttajina. Tyttöjen Talo haluaa tukea ja huomioida eri kulttuuritaustoista tulevia tyttöjä sekä arvostaa ja vahvistaa monikulttuurisuutta. Tyttöjen elämä ja naiseksi kasvaminen kahden kulttuurin vaikutuspiirissä tuo niin haasteita kuin mahdollisuuksia, joita talon toiminnassa halutaan tukea ja huomioida.

Meille tytöt ovat tyttöjä, naiset naisia. Kuulemme heitä ihmisinä. Jokainen voi tuoda mukanaan oman kulttuurinsa, taustansa ja perinteensä. Tytöllä on lupa olla muslimi, kristitty, bosnialainen, venäläinen... hän on meille vain tyttö. Hänen perheensä arvot ovat tärkeitä, ei hänen maansa, monikulttuurista tyttöryhmää vetävä Sanela Pehlivanovic kertoo.

Hän toivottaa äidit, isät ja veljet tutustumaan Tyttöjen Taloon ja keskustelemaan sen toiminnasta, mutta itse toiminta on tarkoitettu ainoastaan ty-

töille, sillä tytöt tarvitsevat tyttöjä.

Meillä käy myös tyttöjä kulttuureista, joissa he eivät saa mennä paikkoihin, joissa on poikia. On ilo nähdä, kuinka tytöt, joilla ei ole ollut mahdollisuutta käydä koulua sodan ja turvattomuuden takia, ovat oppineet kieltä, käyvät koulua ja toimivat täällä tyttöjen parissa turvallisista mielin, Sanela iloitsee.

Harrastus- ja vuorovaikutteisyshien lisäksi Tyttöjen Talo tarjoaa yksilöllisiä palveluja niitä tarvitseville. Tytöt voivat tulla kertomaan huolistaan ja ongelmistaan sekä hakemaan apua ja tukea elämän kiperissä tilanteissa.

Yksilöllistä apua ja tukea annetaan yksinäisille, syrjäytyneille ja vaikeuksiin joutuneille tytöille. Aikuistuminen, oman ruumiin muutokset, naiseksi kasvaminen ja äitys kiinnostavat ja jopa pelottavat monia tyttöjä, Sanela kuvailee tyttöjä askarruttavia asioita.

Talo tarjoaa myös seksuaalikasvatus- ja seksuaalista väkivaltatyötä. Tyttöjen Talossa on niin kutsuttu pop in -vastaanotto, joissa tytöt voivat aikaa varaa-matta keskustella seksuaalineuvojan tai -terapeutin kanssa heitä askarruttavissa ja kipeissäkin asioissa. Jos nuori on kohdannut esimerkiksi väkivaltaa, hyväksikäyttöä tai on raskaana. Neuvonta on maksutonta ja asiointin voi halutessa tehdä nimettömänä.

Ikävistä asioista on usein vaikea puhua. Tyttö, joka on kohdannut väkivaltaa, tai hyväksikäyttöä tai epäilee olevansa raskaana, ei aina uskalla kertoa asiasta kotona tai koulussa. Joskus hän on pelokas eikä osaa tai rohkene tehdä raksaustestiä tai rikosilmoitusta. Olemme yhteistyössä terveys- ja sosiaalialan viranomaisten kanssa ja varmistamme, että tyttö saa tarvitsemaansa apua eikä hän jää yksin. Mitään ei kuitenkaan tehdä ilman tytön omaa suostumusta, Sanela vakuuttaa.

Millaista on kasvaa naiseksi ja tulla äidiksi? Sitä pohditaan nuorille 16-21 vuotiaille äideille ja odottaville tytöille tarjotussa ryhmässä. Äitiyttä tukevassa ryhmässä, tytöt voivat tutustua muihin samassa tilanteessa oleviin tyttöihin ja nuoriin naisiin ja saada tukea äitiyttä ja raskautta koskeviin kysymyksiin.

Sosiaali- ja terveysalan menoisia säästetään koko ajan ja syrjäytyneisyys nuorten keskuudessa nostaa päätään. Tyttöjen Talo tekee arvokasta työtä nuorten keskuudessa. Se on kumppanuustalo, johon kuuluvat Kallion nuoret, Settlementtiliitto sekä Helsingin nuorisosiainkeskus, terveyskeskus ja sosiaalivivasto. Toimintaa rahoittavat RAY, THL ja Helsingin nuorisosiainkeskus, terveyskeskus ja sosiaalivivasto.

Tytöjen Talo antaa tytöille ja nuoril-

le naisille harrastus mahdollisuuksia, toimintaa, uusia ystäviä ja kokonaisvaltaista tukea turvallisessa, luottamuksellisessa ja avoimessa ympäristössä ja aitoa välittämistä huokuvassa ilmapiirissä. ■

Tytöjen Talo
Toinen Linja 3,
00530 Helsinki

Puhe: 09-824 052 22

www.tyttojentalo.fi

avoinna: ma, ti ja to klo14-20,
ke klo 14-17

Tytöjen Talon
seksuaalinen väkivaltatyö
puh. 041 5264 685 ja
045 7732 4861

Yksilötukea
ammatillisesti ohjattua
vertaisryhmätukea
yksilö- ja ryhmätukea huoltajille
konsultaatiota ja tukea
seksuaalisen väkivallan
kysymyksissä

pop in -vastaanotto avoinna:
ma-ti 15-18 ja ke-to 15-17

Jaska - opettajani

Profeetta Muhammad (rhj) on sanonut: 'Hän, joka etsii tietoa on kuin henkilö, joka paastoa päivät ja valvoo yöt palvoen Jumalaa. Jokainen asia, jonka hän oppii, on parempi kuin jos hän lahjoittasi antaisi Abu Qubais -vuoren verran kultaa hyväntekeväisyyteen.'

Minulla on aivan mainio opettaja; **Jaakko "Jaska" Salmi**. Hän on Omnian ammattiopiston koulutuspäällikkö. Hänen vastualueeseensa kuuluvat rakennusala sekä puu-, metalli- ja vaatetusalan artsaaniopiskelijat. Hänen työtehtäviinsä kuuluvat opetuksen toteutuksen suunnittelu ja valvominen. Lisäksi hän toimii myös opetushenkilöstön lähiesimiehenä. Opis-

kelijoita Espoon toimipisteessä on noin 600 ja opettajia yli kolmekymmentä. Opettakunnassa työskentelee muun muassa kaksi maahanmuuttajataustaista opettajaa: yksi Ruotsista ja toinen Kosovosta. Koulutuspäällikön työ on Jaskan mielestä haastavaa ja monipuolista, sillä jokainen työpäivä haastaa tekijänsä eritavalla ja se tekee työstä mielenkiintoisen. Työssä viihtymisen tärkeimmäksi mittariksi Jaska nostaa omat työkaverit ja tietenkin mukavat oppilaat.

Koulunsa nyt 42-vuotias Jaska aloitti kotipaikkakunnallaan Kirkkonummella, josta peruskoulun jälkeen tie vei opiskelemaan Lohjan kautta aina 400 km päähän Jurvaan. Ensin hän meni ammattikouluun Lohjalle konepuuseppälinjalle ja sieltä Pohjanmaalle artsaaniopusepän opintoihin. Jurvassa Jaska jatkoi opintojaan ammattikorkeakoulussa ja opiskeli artemomimuotoilijaksi. Lisäksi Jaska on suorittanut opettajan tutkinnon.

Jaska on toiminut opetuslalla noin 14 vuotta. Opettajan työt hän aloitti Espoossa Arla-instituutissa, nykyisessä Keskuspuiston ammattioppilaitoksessa. Hän toimi myös usean vuoden Veikkolan yhtenäiskoulussa teknisentyön lehtorina, josta siirtyi Omnian ammattiopistoon. Nykyisessä koulutuspäällikön tehtävässään Jaska on toiminut nyt neljä vuotta.

Jaska kehottaa nuoria kuuntelemaan aikuisia ja hankkimaan itselleen ammatin, sillä koulukäynti kannattaa aina. Maahanmuuttajan ensimmäinen tehtävä uudessa kotimaassaan on opetella suomen kieli ja tutustua suomalaiseen kulttuuriin. Oppilaat pitävät Jaskasta, sillä hän tosi reilu.

Peruskoulun jälkeen

Peruskoulun jälkeen nuoret voivat jatkaa opintojaan lukiossa tai ammattikoulussa. Ammattiopistoissa voi suorittaa ammattitutkinnon eri ammatinaloilta. Esimerkiksi rakennusalan perustutkinnon voi suorittaa kolmessa vuodessa. Lukio on Suomessa yleisvistävä ja vapaaehtoinen toisen asteen oppilaitos, jonne on mahdollista pyrkiä sen jälkeen, kun on suorittanut yleisen oppivelvollisuuden. Lukiokoulutuksessa on mahdollista suorittaa ylioppilastutkinto. Tavanomaisesti opiskelija osallistuu ylioppilaskirjoituksiin, mutta lukion oppimäärän voi suorittaa ilman sitäkin. Tuolloin oppilas saa vain lukion

päättötodistuksen. Lukio antaa valmiudet jatkaa opintoja yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa. Kaksoistutkintoa suorittavan oppilaan pääasiallinen oppilaitos on ammatillinen oppilaitos, jossa hän opiskelee suurimman osan ajastaan ammatilliseen perustutkintoon vaadittuja ammattiaineita. Lukion kurssien opetus voidaan järjestää joko lukion tai ammatillisen oppilaitoksen tiloissa. Opiskelu kestää kurssien määrästä ja suoritustahdista riippuen 3–4 vuotta.

Lukion osalta opiskelija suorittaa ylioppilastutkintoon vaaditun oppimäärän, eli kirjoitettavien aineiden pakolliset kurssit sekä kaksoistutkinnon suorittajille tarjottavan määrän syventäviä kursseja. Lukujärjestysteknisistä seikoista johtuen syventävien kurssien määrä jää yleensä selvästi pienemmäksi kuin nor-

maalissa lukio-opiskelussa. Myös muut ammatillisen perustutkinnon yhteiset opinnot voidaan mahdollisuuksien mukaan suorittaa lukion kursseina.

Ammatillisesta oppilaitoksesta riippuen yhteiset opinnot voidaan sijoittaa omille jaksoilleen, mikäli opinnot suoritetaan lukiolla. Näin vältetään vaihtamasta opiskelupaikkaa kesken koulupäivän, jolloin opiskelu tapahtuu koko jakson samoissa tiloissa.

Kaksoistutkinnon suorittaminen vaatii opiskelijalta hyvää motivaatiota, itsekuria ja oma-aloitteisuutta. Omatoimista opiskelua on runsaasti ja joitain kursseja voi joutua suorittamaan aikuislukiossa tai itsenäisesti opiskellen. Esimerkiksi pitkän matematiikan ja fysiikan opinnot ovat niin laajat, että opinnot saattavat venyä neljän vuoden mittaisiksi. ■

Omnia Ammattiopisto
Espoon
Kuntayhtymän koulu.

Espoon lisäksi toimipisteet
Kauniaisissa
ja Kirkkonummella
Oppisopimusopiskelu
Aikuisopisto
Nuorten työpajat
henkilökuntaa noin 700
noin 10 000 opiskelijaa
Omnian autokoulu
Innoomia
www.Omnia.fi

Ashura-päivän tapahtumat Koraanin valossa

Koraani on kehottanut ihmisiä ajattelemaan viisaasti, loogisesti ja oikeudenmukaisesti. Runsaudella ei voida mitata sitä, kuka on oikeassa ja kuka väärässä. Monissa Koraanin kohdissa sanotaan (29:63 ja 49:4): '...Mutta useimmat heistä eivät ymmärrä.' Koraanissa sanotaan myös (9:8): '...ja suurin osa heistä ovat huonoja', ja (26:223): '...mutta useimmat heistä ovat valehtelijoita.'

Ryhmittäytyminen voi johtaa väärään lopputulokseen. Yksittäiset henkilöt tai pienet ryhmät voivat kuitenkin olla oikeassa. Koraanissa sanotaan (12:108): '...Tämä on minun tieni, minä kutsun teitä Jumalan luo, sillä minulla on johdatus, kuten niilläkin, jotka minua seuraavat.' Ashura-päivänä Imaami Hussein (rauha hänelle), Abu Fadel (eli Al-Abbas) (rauha hänelle) ja heidän kumppaninsa antoivat useita neuvoja ja ohjeistuksia ihmisille. Tässä kaksi niistä.

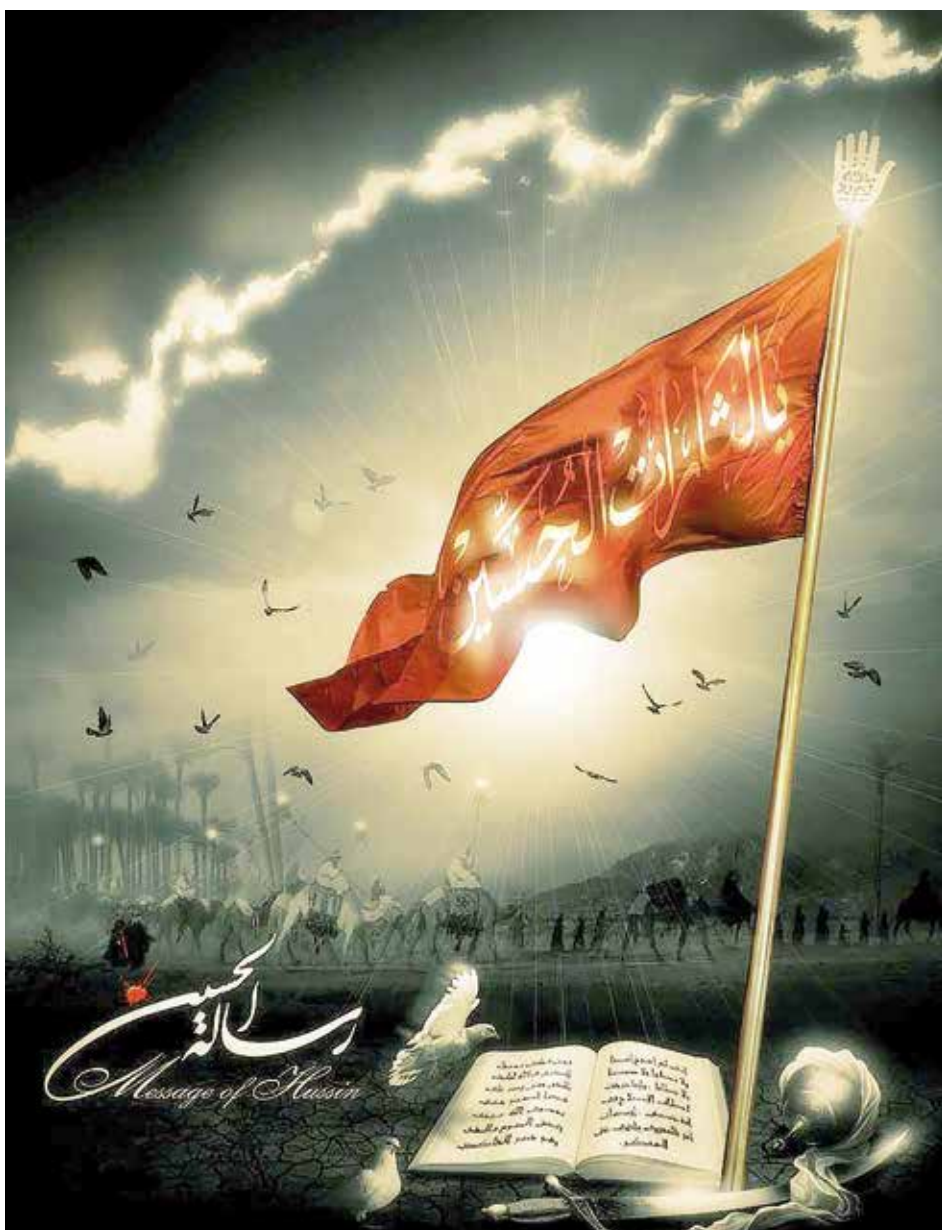
Koraanissa puhutaan paljon uhrautumisesta oikeudenmukaisuuden puolesta (59:9): 'Ne, jotka ovat saaneet kodin ja uskon ennen heitä, rakastavat niitä, jotka pakenevat heidän turviinsa, eivätkä sydämessään kaipaa sitä, mitä näille on annettu. He pitäisivät näitä itseään parempana, vaikka itse eläisivät puutteessa.' Ashura-päivä antaa myös monia esimerkkejä toisten puolesta uhrautumisesta. Ehkä näkyvin on se, mitä Abu Al-Fadel Al-Abbas teki veljensä Imaami Husseinin puolesta. Vaikka Al-Abbas oli hyvin janoinen, hän ei suostunut juomaan vettä ennen kuin hänen veljensä joi. Hän taisteli kuolemaansa asti. Taistelun aikana hän lausui runon: 'Oi sielu! Olen mitätön Husseinin rakkauden edessä. Jos Hussein menehtyisi, niin minäkään en jäisi eloon. Hussein janoisena kuolee ja sinä (sieluni) joisit kylmää vettä? Näin minä en tee.'

Toinen esimerkki Karbalan Ashura-päivästä on anteeksiantaminen. Imaami Hussein antoi anteeksi jopa niil-

le, jotka olivat syyllisiä hänen karavaaninsa vangitsemiseen Karbalassa. Hurr bin Jazid Al-Rijahi oli sen armeijan komentaja, joka esti imaamin karavaania jatkamasta matkaa Kuufaan ja pakotti sen Karbalaan. Kun Hurr näki, että oikeudenmukaisuus on imaamin kanssa, hän katui ja päätti pyytää anteeksi imaamilta. Imaami sanoi Hurrille: 'Olet vapaa, kuten sinun äitisi on sinulle nimesi valinnut (Hurr on arabiankielinen sana ja tar-

koittaa vapaa). Hurrin esimerkki löytyy Koraanissa: (39:53) Sano: »Te palvelijani, jotka olette toimineet sielujenne vahingoksi, älkää olko epätoivoisia Jumalan laupeuden suhteen; aivan varmasti Jumala antaa syntinne kokonaan anteeksi, sillä Hän on totisesti armahtava, laupias.

Karbalassa oli kymmeniä tuhansia sotilaita, jotka olivat väärässä. Imaami Husseinin puolella hyvyyden puolesta taistelleita oli vain 72. ■

Ja taivas satoi verta

Kymmenes päivä loka-kuuta vuonna 685 vastaa islamilaisen ajanlaskun mukaan 10. päivää Muharram-kuuta vuonna 61. Shiiamuslimit kutsuvat tätä päivää Ashuraksi eli 'surettava kymmenes päivä'. Kertomuksissaan shiiamuslimit sanovat, että sinä päivänä taivas satoi verta. The Anglo-Saxon Chroniclessa, jossa kerrotaan historiallisesti merkittävät vuosittaiset tapahtumat aikajärjestyksessä, vuoden 685 kohdalla lukee näin: 'There was in Britain a bloody rain, and milk and butter were turned to blood.'

Islamilaiset lähteet kirjoittavat päivän tapahtumista yksityiskohtaisesti. Imaami Ali bin Abi Taleb (rauha hänelle) on sanonut: 'Taivas ja maa eivät ole itkeneet muuta kuin Husseinia (rauha hänelle) ja Sakariaan poikaa (rauha hänelle).' Imaami Jaafar Al-Sadeq (rauha hänelle) sanoi: 'Taivas on itkenyt Johannesta, Sakariaan poikaa ja Imaami Husseinia, Alin poikaa neljäkymmentä aamua.' Imaami Mehdi (rauha hänelle) on sanonut: 'Johannes Sakariaan poika on surmattu niin kuin Imaami Husseinin, ja taivas ja maa ovat itkeneet molempia.'

Tuona lokakuun päivänä pieni ryhmä, joka koostui lapsista, naisista ja miehistä, menettivät henkensä, koska he pitivät korkeista ihmisarvoistaan kiinni. Tästä sydäntä raastavasta tapahtumasta kuvaavia kertomuksia lukiessa tulee esiin suuria inhimillisiä arvoja kuten totuus ja oikeudenmukaisuus, vapaus ja tasa-arvo, sympatia ja inhimillisyys, rakkaus ja uhraus. Hyvin kuuluisa englantilainen orientalisti Dr. K. Sheldrake kirjoitti tapahtuneesta näin: 'Tämä uljas ryhmä koostui sekä miehistä että naisista. Jokainen heistä ymmärsi, että ympärillä oleva vihollinen olisi armoton, ei vain valmis taistelemaan, mutta tappamaan. He estivät vedensaannin jopa lapsilta. Näin ollen Husseinin ryhmä pysyi janoisena polttavan auringon alla, paahtavalta hiekalla, mutta yksikään heistä ei hor-

junut hetkeäkään. Hussein marssi pienen ryhmänsä kanssa ei kunniaa, ei valtaa, eikä vaurautta varten, vaan korkeinta uhrausta varten, ja jokainen ryhmän jäsen kohtasi urheasti kohtalonsa silmää räpäyttämättä. Yksikään kirjailija ei osaa pukea sanoiksi tapahtumaa täydellisesti. Aina jotain jää kertomatta. Siksi jokaisen olisi hyvä lukea tapahtumasta tosiasiallisia kuvauksia, ja näin muodostaa itselleen oma sielullinen kuva tästä tragediasta.

Arvostettu islamin oppinut, Sayed Kamal Al-Haydari, kertoo, että profeetta Muhammed (rauha hänelle ja hänen jälkeläisilleen) tiesi jo etukäteen tämän päivän tapahtumasta ja lukuisissa perimätiedoissa kerrotaankin hänen itkeneen lapsenlapsensa julmaa kohtaloa.

Kaikilla kansoilla on surupäiviä. Ne ovat päiviä, jolloin tietty kansanryhmä on tapettu, tai kansaa on kohdannut suuri tuho. Pidetäänkö näitä suru- vai ilopäiviä? Al-Haydari kysyy.

Almusnad kirjassaan myös Imaami Ahmed (Ahmed Muhammed Shakerin narratoimana) mainitsee perimätiedon eli hadithin siitä, kuinka imaami Ali (rauha hänelle) meni Siffiin sotaan. Kun hän saapui Neinawaan, joka sijaitsee lähellä Karbalaa, paikkaa jossa Imaami Hussein surmattiin, Imaami Ali huusi: 'Abu Abdillah (eli Imaami Hussein) ole kärsivällinen! Abu Abdillah ole kärsivällinen Eufrat-joella!' Hadithin kertoja kysyi Imaami Aliilta: 'Miksi?' Imaami Ali vastasi: 'Eräänä päivänä kävin profeetan luona ja näin kuinka hänen silmänsä olivat vuodattaneet kyyneleitä, siksi kysyin häneltä 'Oi Allahin profeetta, jokin sai sinut pois tolaltasi! Miksi sinun silmäsi vuotavat kyyneleitä?' Profeetta vastasi: 'Hetki sitten Gabriel nousi pois luotani ja kertoi, että Hussein tapetaan Eufrat-joella. Sitten Gabriel kysyi haluanko haistaa hänen hiekkansa (tarkoittaen Husseinin haudan hiekkaa), johon vastasin: kyllä. Gabriel ojensi minulle hiekkaa ja kun haistoin sitä, en pystynyt pidättämään kyyneleitäni.'

Nämä olivat surun kyyneleitä. Olihan kysymyksessä Profeetan rakas tyttärenpoika. Nyt on hyvä huomioda, että tämä tapahtui 50 vuotta ennen kuin itse murhenäytelmä tapahtui Karbalassa. Muslimit ottavat mallia profeetan käytännöistä surressaan hänen rakkaan tyttärenpojan julmaa kuolemaa.

Ahmed Maabed kertoo kirjassaan Ithaf Alkhayereti Almuhere hadithin Profeetan vaimolta Ummu Salamehiltä. "Profeetta oli nukkumassa minun talossani, kun Hussein tuli sisään (Hussein oli 5-vuotias). Istuin oven edessä ja pidin Husseinia, jotta hän ei herättäisi profeettaa. Kun olin tekemässä kotias-kareita, Hussein pääsi profeetan huoneeseen ja istui hänen vatsansa päälle. Sitten kuulin profeetan itkua ja sanoin: 'Oi profeetta en tiennyt, että Hussein pääsi sinun huoneeseesi.' Profeetta vastasi: 'Kun Hussein oli minun vatsani päällä, Gabriel ilmestyi minulle ja kysyi rakastanko häntä (Husseinia). Vastasin myöntävästi ja Gabriel sanoi: 'Sinun kansasi tappaa hänet. Näytänkö sen hiekan, jonka päällä Hussein tapetaan? Vastasin kyllä. Gabriel poistui hetkeksi ja palasi tuoden minulle hiekkaa.' Ummu Salameh sanoi, että profeetan kädessä oli punaista hiekkaa ja hän vaike-roi: 'Oi rakas Hussein, kuka tappaa sinut minun jälkeeni?'"

Monista haditheista käy ilmi, että Gabriel on usein puhunut profeetalle Imaami Husseinin tulevasta surmasta sekä surmapaikan hiekasta. Se, että Gabriel kertoi tapahtumasta profeetalle jo etukäteen, osoittaa kuinka merkittävä tämä tragedia tulisi olemaan koko islamin kannalta. Karbalan surulliset tapahtumat olivat tiedossa jo vuosia ennen kuin ne itse asiassa tapahtuivat. Profeetta Muhammed itki Hussein kohtaloa ja tätä perinnettä shiiamuslimit jatkavat osoittaakseen Profeetalle ja Imaami Husseinille rakkautensa ja kunnioituksensa heitä kohtaan. Shiiamuslimeille Ashura-päivä on kiistatta surupäivä. ■

Abdulhossein Mahdavi
Käännös: Hajar

Muharram moskeijalla

Muharram-kuukausi on meille shiiamuslimeille surun kuukausi. Tässä kuussa kolmas imaamimme, imaami Hussein (rauha hänelle) taisteli johdattaaakseen islamin takaisin sille tielle, jota hänen isoisänsä profeetta Muhammed (rauha hänelle) oli levittänyt.

Silloin kalifin asemassa ollut Yazid ei ollut harras muslimi, eikä noudattanut islamin lakeja. Imaami Hussein, hänen perheensä ja 72 seuraajaansa taistelivat Yazidin armeijaa vastaan, joita oli 4 000 - 30 000. Tässä taistelussa imaami Husseinista, hänen 72 seuraajasta ja miespuolisista perheenjäsenistä tuli marttyyreja, joihin kuului jopa vastasyntyneitä ja 80-vuotiaita. Tämä kaikki tapahtui Muharramin 10. päivänä, jota kutsutaan Ashuraksi.

Tämän kuukauden tapahtumat siioittuvat 700-luvulle Karbalan alueelle, joka sijaitsee nykyisessä Irakissa. Siitä ajasta lähtien shiiamuslimit ovat viettäneet joka vuosi surujuhlaa tässä taistelussa kuolleidenmarttyyrien muistoksi. Myös me suomalaiset shiiamuslimit ja jotkut sunnamuslimit suremme Mu-

harramia. Muharramiin kuuluu kuukauden kymmenen ensimmäisen päivän sureminen, jolloin muslimit kerääntyvät esimerkiksi moskeijoihin tai **husseiniyehin**. **Husseiniye** on paikka, joka on rakennettu vain imaami Husseinin suremista varten, eli se eroaa hieman moskeijasta. Fatemeh Zahra islamilaisessa kulttuurikeskuksessa Helsingissä Muharramin ohjelma alkaa imaamin johtamalla yhteisrukouksella. Sen jälkeen hän saarnaa kuuntelijoille islamin uskonnosta jopa neljällä eri kielellä (**persia, englanti, suomi ja arabia**) ja kertoo imaami Husseinin tarinaa selkeästi ja yksityiskohtaisesti. Saarnansa lopussa hän lukee **rooze** (surumielistä kerrontaa, vaikerointia), jonka aiheena ovat imaami Hussein ja hänen seuraajansa. Tämän jälkeen on itkuvirsien ammattilaisen vuoro, joka laulaa suruvirsiä kuulijoiden lyödessä tahtia kädellä rintaan. Ohjelman lo-

pussa moskeijaan tulleille tarjotaan illallinen. Tämä ohjelma toistuu joka ilta Muharramin kymmenen ensimmäistä päivää. Joka vuosi me kutsumme itkuvirsien laulajan Iranista ohjelmaa varten. Surujuhlan kohokohta on Ashuran keskipäivä, koska sillä hetkellä Karbalan tragedia päättyi imaami Husseinin kuolemaan. Ohjelmiin osallistuvat miehet, naiset sekä lapset, jotka yhdessä muistavat ja itkevät imaami Husseinia, hänen perhettään ja seuraajiaan heidän kärsimystensä vuoksi. Osallistujia on kulttuurikeskuksessamme paljon ja joka puolelta maailmaa: persiankielisiä Iranista ja Afganistanista, arabinkielisiä arabimaista, urdu-kielisiä Pakistanista ja Intiasta sekä suomenkielisiä suomalaisia.

Jos imaami Hussein ja hänen pieni armeijansa ei olisi rohkeana kohdannut kalifi Yazidin suurta armeijaa, olisi islamin uskonto tuhoutunut kokonaan. ■

Halvan tarina

Setareh Tilbe

Halvan historiasta on monta kertomusta. Joidenkin mukaan Profeetta Muhamadin (rauha hänelle ja hänen jälkeläisilleen) tytär Fatemeh Zahra teki eräänä iltana lapsilleen halvaa, kun kotona ei löytynyt muita ruoka-aineita kuin vehnäjauhoja ja voita. Hän valmisti halvan ja söi sitä lastensa kanssa.

Nykyään tätä makeaa ruusuvedellä ja sahramalla maustettua herkkua tarjotaan etenkin suru- ja muistojuhlissa. Esimerkiksi Iranissa on tapana vierailla torstai iltapäivisin edesmenneiden omaisten haudalla. Mukaan otetaan halvaa ja taateleita, joita tarjoaan ihmisille, jotta nämä puolestaan rukoilisivat vainajan puolesta. He pyytävät Allahia antamaan vainajalle anteeksi ja tekemään hänen olinpaikastaan hyvän. Sitten he lukevat Koraanista Avauksen suuran ja Vilpittömän uskon suuran. Myös Muharram-kuukauden aikana pidettävissä Imaami Husseinin muistojuhlissa on tapana tarjoilla halvaa.

Rasvaista ja makeaa halvaa syödään myös paastokuukauden, Ramadanin, aikana, sillä sitä saa paljon energiaa.

Perinteinen halva

6 dl erikoisvehnäjauhoja
3 dl sokeria
2 rkl sahramilientä
1 dl ruusuvettä
5 dl vettä
2 dl rypsiöljyä

Pistaasi- ja mantelisuikaleita koristeluun

Tee sahramiliemi: Jauha sahrami hienoksi jauheeksi. Laita se pieneen lasiin ja tee siitä lientä kaatamalla tilkka kiehuvaa vettä sen päälle. Aseta kansi lasin päälle ja anna seistä jonkin aikaa, näin sahramin oikea väri tulee esiin.

Kiehauta kattilassa vesi ja laita joukkoon sokeri, sahramiliemi ja ruusuvesi. Lientä kiehautetaan sen verran, että sokeriliemestä tulee hieman paksua.

Kaada toiseen kattilaan rypsiöljyä ja lisää joukkoon vehnäjauhot. Ruskista vehnäjauhot hiljaisella lämmöllä koko ajan sekoittaen, kunnes vehnäjauhon

väri on kauniin ruskea. (noin 50 min)

Kun vehnäjauhot ovat ruskistuneet (ei saa olla liian tumma, sillä se vaikuttaa makuun) kaada hiljalleen sokeriliemi vehnäjauhojen sekaan koko ajan sekoittaen, kunnes seos on tasainen.

Kaada halva laakealle tarjoiluvadille ja taputtele lusikalla tasaiseksi kunnes öljy nousee pintaan. Koristele pistaasi- ja mantelisuikaleilla tai tee pintaan kuvioita lusikalla tai muotilla.

Erikoisvinkit:

Tee ensin sokeriliemi, jotta liemi on valmis, kun jauhot ovat ruskistuneet.

Kun kaadat sokeriliemen vehnäjauhojen sekaan, käytä pata- tai silikoonihanskoja, ettei kuuma höyry vahingossa aiheuta palovammoja. Seoksesta nousee voimakas höyry.

Älä käytä paistinpannua, sillä sen syvyys ei ole riittävä.

Rypsiöljyn sijasta voi käyttää voita. ■

Tammikuun rukousajat

pvm	Fajr	A-nousu	Zohr	A-lasku	Maghreb
01/01	06:41	09:24	12:24	15:23	15:59
02/01	06:41	09:24	12:24	15:24	16:01
03/01	06:41	09:23	12:25	15:26	16:02
04/01	06:41	09:23	12:25	15:28	16:04
05/01	06:41	09:22	12:25	15:29	16:05
06/01	06:40	09:21	12:26	15:31	16:07
07/01	06:40	09:20	12:26	15:33	16:08
08/01	06:39	09:19	12:27	15:35	16:10
09/01	06:39	09:18	12:27	15:37	16:12
10/01	06:38	09:17	12:28	15:39	16:13
11/01	06:38	09:16	12:28	15:41	16:15
12/01	06:37	09:15	12:28	15:43	16:17
13/01	06:36	09:13	12:29	15:45	16:19
14/01	06:35	09:12	12:29	15:47	16:21
15/01	06:34	09:10	12:29	15:49	16:23
16/01	06:33	09:09	12:30	15:52	16:25
17/01	06:33	09:07	12:30	15:54	16:27
18/01	06:31	09:05	12:31	15:56	16:29
19/01	06:30	09:04	12:31	15:59	16:31
20/01	06:29	09:02	12:31	16:01	16:34
21/01	06:28	09:00	12:31	16:04	16:36
22/01	06:27	08:58	12:32	16:06	16:38
23/01	06:25	08:56	12:32	16:08	16:40
24/01	06:24	08:54	12:32	16:11	16:43
25/01	06:23	08:52	12:32	16:14	16:45
26/01	06:21	08:50	12:33	16:16	16:47
27/01	06:20	08:48	12:33	16:19	16:50
28/01	06:18	08:46	12:33	16:21	16:52
29/01	06:16	08:43	12:33	16:24	16:54
30/01	06:15	08:41	12:33	16:27	16:57
31/01	06:13	08:39	12:34	16:29	16:59

Helmikuun rukousajat

pvm	Fajr	A-nousu	Zohr	A-lasku	Maghreb
01/02	06:11	08:37	12:34	16:32	17:02
02/02	06:10	08:34	12:34	16:34	17:04
03/02	06:08	08:32	12:34	16:37	17:07
04/02	06:06	08:29	12:34	16:40	17:09
05/02	06:04	08:27	12:34	16:42	17:11
06/02	06:02	08:24	12:34	16:45	17:14
07/02	06:00	08:22	12:34	16:48	17:16
08/02	05:58	08:19	12:34	16:50	17:19
09/02	05:56	08:17	12:34	16:53	17:21
10/02	05:53	08:14	12:34	16:56	17:24
11/02	05:51	08:12	12:35	16:58	17:26
12/02	05:49	08:09	12:35	17:01	17:29
13/02	05:47	08:06	12:34	17:04	17:31
14/02	05:44	08:04	12:34	17:06	17:34
15/02	05:42	08:01	12:34	17:09	17:36
16/02	05:39	07:58	12:34	17:12	17:39
17/02	05:37	07:55	12:34	17:14	17:41
18/02	05:34	07:53	12:34	17:17	17:44
19/02	05:32	07:50	12:34	17:20	17:47
20/02	05:29	07:47	12:34	17:22	17:49
21/02	05:27	07:44	12:34	17:25	17:52
22/02	05:24	07:41	12:34	17:27	17:54
23/02	05:21	07:39	12:34	17:30	17:57
24/02	05:19	07:36	12:34	17:33	17:59
25/02	05:16	07:33	12:33	17:35	18:02
26/02	05:13	07:30	12:33	17:38	18:04
27/02	05:10	07:27	12:33	17:40	18:07
28/02	05:07	07:24	12:33	17:43	18:09
29/02	05:04	07:21	12:33	17:46	18:12

ITÄKESKUKSEN

HALAL LIHA

Aina tuoretta, taattua laatua tarjoaa Halal liha-kauppa Kauppakeskus Itäkeskuksessa. Tervetuloa!

**Naudan-,
lampaan- ja
karitsanlihaa**

Avoinna/open: ma-pe (mon-fri) 10-19, la (sat) 10-18 Turunlinnan 10, 00930 Helsinki, puh. (tel) 09 759 2229